

Serie nouă
decembrie 2013

12
(CXLIX)

36 pagini
10 lei

Am

MUZICALĂ ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMANIA

Din sumar:

***Meridian 2013
Premieră la Operă
Centenarul Benjamin Britten
Adio, Temistocle Popa!
Musical de Roman Vlad
Al. Jula - "Ultimul romantic"***

In imagine:
Trio Contraste

Dincolo și dincoace de experiență

Liviu DĂNCEANU

Te poți uni cu muzica în două feluri: activ și contemplativ. În încercarea de a te uni activ faci ca muzica să trăiască viața ta; în modul contemplativ te străduiești să trăiești tu extatic, scos din tine, viața muzicii. Ambele ipostaze ascund o anume tulburare. În linii mari, muzica potențează trăirile omului întru dezechilibru. Deopotrivă bucuriile și tristețile ne scot parcă din noi, creând dezechilibre. Însuși extazul reprezintă o ieșire din sine. Paradoxal, el este o aspirație. Dar și o cale de comunicare sonoră. Există construcții sufletești, mai degrabă muzicale, exprimând stări care se desfășoară una dintr-alta ca într-o exaltare ce nu se mai curmă. Este calea oricărei mistici și oricărei cununii cu arta sunetelor. Ceva care crește – către moarte?, către altă viață? – sau poate ceva ce se stingă de durerea că nu se stingă încă?

E limpede că această durere se manifestă diferit la melomanul avizat și la cel neofit. Bunăoară, un meloman avizat știe că ascultând muzică tristă, ia forma tristeții, iar forma aceasta trece în propriul sine. Nu de puține ori suferința se preface în cântec. Mai exact, se organizează în cântec. Ce este mare parte din muzică dacă nu expresia unei astfel de organizări a tot ce reprezintă durere? Muzica tristă unește. Muzica veselă separă. Când vezi pe stradă un ins fericit, ești departe de a te bucura împreună cu el; dimpotrivă, poate chiar îl invidiezi. Când însă vezi pe cineva trist, îl înțelegi și resimți toată tristețea lui. Bucuria e exclusiv a aceluia care se bucură. Tristețea poate fi a tuturor. Iată de ce o muzică tristă solidarizează și unifică în timp ce o muzică veselă creează doar insule de oameni fericiți.

Din păcate, o bună parte din muzica de azi nu mai specifică (nici sublimul durerii, nici cel al bucuriei), ci doar generalizează. E lipsită de densitatea care dădea viață sunetelor. Detaliile s-au estompat; în unele împrejurări chiar au pierit. Ascultați o fugă de Bach: ce densitate a detaliilor! Un opus de Xenakis, din contră, nu mai e organic, ci abstract. La Bach sensul organicității întregului e girat de sensul amănuntului; la Xenakis, cucerirea atenției prin înțelesurile locale ale detaliului duce, inevitabil, la pierderea a însăși cheii lor. În general vorbind, muzica nouă se caracterizează prin aceea că partea pierde din înțeles în favoarea întregului. Dar oare întregul însuși nu se resimte de această deficiență a părții? În muzica fusion, de pildă, detaliul devine neinteresant. Viziunea de ansamblu convoacă deplina atenție a autorilor.

Pe de altă parte, muzica actuală, prin specificul difuzării ei, creează noi distanțe între receptori și lucruri. Tv-ul, Internet-ul, presa, mobilul stimulează distanțarea noastră progresivă de lume. Melomanul modern a devenit, iată, un om care stă la o anumită distanță prudentă de lumea sa, uneori chiar mândrindu-se de acest fapt.

André Maurois spunea despre un fan a lui Voltaire că n-o să-și ierte niciodată idolul întrucât l-a făcut să înțeleagă lucruri pe care, altminteri, nu le va fi înțeles niciodată. În realitate, prin prisma înțelegerii muzicii, melomanii se împart în două categorii: cei ce vor să fie lucizi, împreună cu Voltaire, și cei care vor să înțeleagă ce se poate percepe dincolo de sunete. Melomanul de ieri ținea de a

Photo: Mihai Gheorghiu

doua categorii; cel de azi – de prima. Trăiască papa Voltaire!

Într-un fel și compozitorii se grupează cam la fel: pe de o parte sunt compozitori ai căror ideal e să scrie așa cum vrea lumea să asculte ceea ce compun ei, iar pe de altă parte întâlnim compozitori care vor să scrie așa cum simt și gândesc. Cei din a doua categorie sunt azi, mai mult ca oricând, purtători de idei, adică „ideofori”, iar creația lor e o continuă pendulare între un maximum de certitudine și o deplină răsturnare a tuturor valorilor. E un paradox ce întrunește, într-o aceeași entitate de conștiință artistică, dogmaticul și pro-

blematicul. Astfel, valorile relative, circumstanțiale, dar, oricum, consacrate se opun celor ce pun în discuție noțiunile rigide, înțepenite și vetuste. Poate de aceea există muzici materiale în care poruncesc interesele compozitorilor și muzici spirituale în care poruncesc idealurile lor.

În definitiv, muzicile sunt fie ca hainele frumoase, dar care nu țin de frig, fie ca straiile călduroase, dar care nu sunt frumoase. Totodată, am ascultat destule opusuri pline de viață, dar goale de înțeles și opusuri pline de înțeles, dar goale de viață. Pentru a crea lucrări încărcate deopotrivă cu înțeles și viață compozitorul trebuie să sesizeze că dacă vrei să te plasezi dincolo de experiență, mergi spre transcendent, în timp ce dacă vrei să fii dincoace de experiență, mergi spre transcendental. Și mai e ceva: e bine să înveți că nu știi și să nu știi că înveți.

DIN SUMAR

Meridian 2013	2-15
Premieră la Operă	16
Punctul pe j... azz	17
Adio, Temistocle Popa!	18-19
Musical de Roman Vlad	20
Interviu cu I. Sadovnic	21
Revanșa cântăreților	22-23
Parfum de crizanteme	24-25
Gala Ovo Music	26-27
Remember L. Dobrescu (V)	28-29
Gala Ovo Music	26-27
A. Julia - ultimul romantic	30-31
Femina	32
Discuri	34-35
Pe micul ecran	36

Un violoncelist de excepție

Mircea ȘTEFĂNESCU

În cadrul Aulei Palatului Cantacuzino, am avut posibilitatea de a-l fi ascultat în postură solistică și componistică pe un muzician al cărui nume trebuie scris cu majuscule. Acest muzician este **Tomasz Skweres**, violoncelist și compozitor din Austria, și polonez ca origine.

Voi scrie acum despre violoncelistul Tomasz Skweres, unul dintre cei rari și foarte rari interpreți la acest instrument, dintr-o imagine conturată de-a lungul mai multor decenii, și în comparație cu nume de legendă, un interpret care are o dispoziție absolut naturală a poziționării pe tastieră a mâinii stângi și a evoluției arcușului, ceea ce m-a copleșit de uimire.

Se știe mai puțin că la violoncel se cântă cu mare greutate, și implicit cu o mare și permanentă risipă de energie. Violoncelul este un instrument care solicită forță. Chiar la marii violonceliști se conturează, și statuar uneori, dimensiunile acestei realități implacabile. La Tomasz Skweres sunetele, emisia sonoră, sunt degrevate de orice încărcătură și răsună în imponderabil, cu degajare, cu ușurință, firesc și de la sine. Și această nouă realitate sonoră se cristalizează și se întrunește într-o condiție artistică pe care o poți întâlni rar în viață, dacă și se întâmplă.

Din creația sa componistică, la recitalul de la Aula Palatului Cantacuzino, din după-amiaza zilei de 5 decembrie 2013, Tomasz Skweres a prezentat două titluri, respectiv **Transformation** și **Verse**. Aceste lucrări au trezit o atenție specială prin diversitatea și noutatea unor procedee explorate în spațiile posibilităților manevrării violoncelului dincolo de limitele care-i erau atribuite încă în urmă cu două-trei decenii. În planul efectului la ascultător, muzica lui Tomasz Skweres are desfășurarea care mi-a sugerat o reîntoarcere, dar la o altă luminiscentă, la lumea partiturilor din epoca în care lumea muzicală a occidentului era dominată de teoria afectelor.

În varianta interpretativă dată de Tomasz Skweres am audiat piesa **Solo multipli** de Sorin

Lerescu, o compoziție conturată pe registre sonore, o muzică cerebrală, dar nu mai puțin creatoare a unei atmosfere de rigoare spectaculară, printr-o anume intenție de exaltare virtuozică.

Tomasz Skweres a interpretat în continuare lucrarea **Al fresco** de Gerard Resch, compozitor austriac. Cum derivă și din titlu, avem aici intenția transpusă cu talent în plan muzical, de a se fi ilustrat în grafii sonore prospețimea suportului peste care, cu gesturi rapide, pentru că timpul nu poate aștepta, artistul așează fresca. În aceste pagini muzicale semnate de Gerard Resch există imaginație, profesionalism și originalitate.

Dana Cristina Probst, din Austria, a prezentat în primă audiție absolută, lucrarea **Per sor**. Eu am văzut aici una dintre creațiile care au importanța lor în muzica contemporană, prin proporții și elansări, printr-un imaginar interesant și prin conținutul viu și fremătător al

acelui dialog fără cuvinte care se stabilește între compozitor, virtuoz și ascultător.

Un moment care pentru mine a reprezentat o surpriză majoră, de natura celor despre care se spune că nu au fost încă văzute și nici auzite, a fost, în interpretarea absolut excepțională a violoncelistului Tomasz Skweres, piesa **Chant 3** de Johannes Berauer.

Johannes Berauer este o personalitate bine cunoscută în mass media muzicală internațională de vârf. Setul său compozițional este bogat, una dintre creațiile sale, muzica pentru **Linzer Klangwolke**, o producție multi media, reunind, în 2008, 95 000 de ascultători.

Chant 3 este o pagină de o complexitate de timbruri și sonorități și de o vibrație evocativă și emoțională impresionantă. Ceea ce m-a emoționat a fost faptul că violoncelul suna realmente ca o orchestră, o orchestră compactă, cu voci soliste ale unor instrumente încă deabia atunci de noi auzite, o muzică, cu melodii și dansuri. Instrumentul răsună ca un aparat muzical multisonor, și cu nimic din ce știam că-i este tradiția.

Cred că aici este locul să aduc mulțumiri Forumului Cultural Austriac de la București, sponsorul acestui regal instrumental și componistic.

Meridian inaugural

Mircea ȘTEFĂNESCU

Deschiderea celei de a 9-a ediții a Festivalului Internațional „MERIDIAN, Zilele Secțiunii Naționale Române a Societății Internaționale de Muzică Contemporană”, s-a derulat în Aula Palatului Cantacuzino, luni 2 decembrie 2013.

La început, Uliu Vlad, vicepreședintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și Președintele SNR-SIMC, a rostit o scurtă alocuțiune, invitând audiența să asculte și să aprecieze muzica timpului nostru.

Cei care au ridicat cortina manifestărilor de recitaluri și concerte din agenda acestei ediții, au fost soprana Bianca Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu. Ei au creat un climat sonor excelent în toată succesiunea liedurilor pe care le-au redat.

Bianca Manoleanu posedă o voce caldă și cu o tulburătoare valență de expresivitate. În figurarea sonoră a condiției sale artistice, vibrantă și emoționantă și cu o atitudine nobilă, Bianca Manoleanu a evoluat în figurarea unui comportament scenic, sentențial și cu autoritate.

Ravvivo

La rândul său, pianistul Remus Manoleanu are însușirea de a cultiva claritatea, accentul bine punctat, și personalizarea distinctă în susținerea partenerului vocal.

Am ascultat astfel liedurile **Îngerul cu o carte în mână** și **Al meu suflet, Psyhe** din **Ciclul Îngerii lui Nichita**, pe versurile lui Nichita Stănescu, de Carmen Petra Basacopol, o muzică de o puternică trăire și înțesată de imagini și de linii expresive, policrome.

În continuarea recitalului am auzit **Paianjenul**

și **Hai la joc** din **Ciclul Întoarcere la Blaga**, pe versuri de Lucian Blaga, de Viorel Munteanu. Sonoritățile acestor lieduri se încadrează în emoția caldă a transferului afectiv, când ni-l amintim pe Blaga.

Continuum Y de Irina Odăgescu Țuțuianu, este o recreere a principiului melodiei infinite cu o relevantă componentă expresivă, cu imaginație și cu freamătul meditației existențiale.

Evantail, pe versuri de Stéphane Mallarmé, de Fred Popovici, este o fină miniatură de bijutier.

Ciclul Ewig die Wolkel, pe versuri de Christoph Niess, de Corneliu Dan Georgescu, conține 5 lieduri cu deschideri spre un orizont infinit, în care și marea și nisipurile, într-o atmosferă austeră și nostalgică, domină deopotrivă.

Ciclul Tratative pentru voce, de Dan Dediu pe versuri de Ernst Jandl, pentru voce, fagot și pian. La fagot, s-a exprimat cu un sunet admirabil, Pavel Ionescu.

Din acest ciclu am ascultat **Când aveam 20 de ani, când aveam 20...** și, **Copilul arată în sus cu degetul** o muzică sprintenă și care respiră o modernitate de vie proșpețime și frustră suscitarea a stării de rațiune intelectuală.

Recitalul susținut de soprana Bianca Manoleanu și de pianistul Remus Manoleanu s-a încheiat cu două titluri din **Ciclul 4 Canzoni Popolari** de Luciano Berio, **Avvendo gran Dio** și **Ballo**, piese vocale cu un melos care își păstrează claritatea propriei străluciri.

Partea a doua a acestei serii a fost rezervată muzicii de cameră, cu participarea Cvartetului de coarde **Ravvivo**, format din tineri muzicieni, încă studenți la Universitatea Națională de Muzică din București, respectiv, Olga Berar, vioara I-a, Ciprian Oraveț, vioara a II-a, Adrian Vasile, violă și Mircea Marian, violoncel.

Am auzit cu mult interes **Goldne Stille des Herbstes** de Klaus Ager din Austria, pentru trio de vioară, violă și violoncel. Urmărind această lucrare nu m-am putut opri să gândesc că autorul ei este un personaj cu una dintre acele naturi bogate, complexe, dăruite, un exemplu de talent și umanitate.

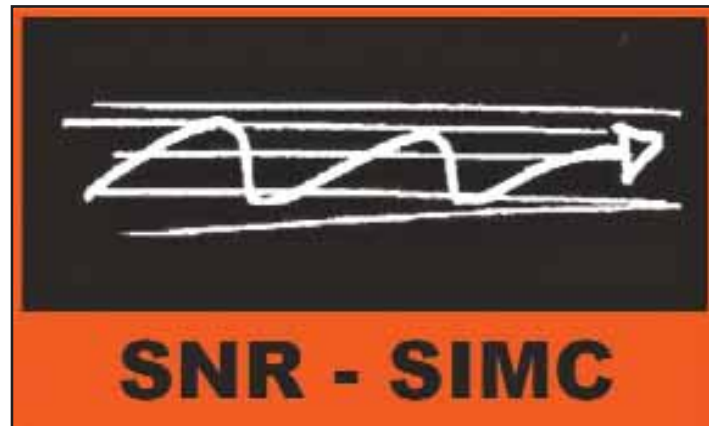
A urmat cvartetul de coarde **Flori pentru voi**, de Uliu Vlad. În compozițiile semnate de Uliu Vlad este immanent prezentă procesarea metaforei frumosului.

Uliu Vlad imprimă calități spirituale muzicii sale, altitudini în spații irizate, o generozitate de natura revelației.

În contextul evocator impus de aceste două lucrări camerale, tinerii instrumentiști din ansamblul **Ravvivo** au reușit cu succes atingerea unei înalte cote de performanță artistică și suntem convinși că vor avea multe de spus pe tărâmul muzicii contemporane și în viitor.

Adnotări pe marginea celei de-a 9-a ediții a Festivalului Internațional "Meridian", Zilele SNR-SIMC

"Puncte cardinale"

Despina PETECEL-THEODORU

Al doilea ca importanță, după Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, Festivalul Internațional "Meridian" a împlinit, în decembrie 2013, nouă ani de existență.

În toți acești ani, Festivalul și-a păstrat caracterul *caleidoscopic, interdisciplinar*, promovând opus-uri moderne și contemporane, din cele "patru puncte cardinale", valorificând potențialului expresiv al instrumentiștilor și al formațiilor camerale deja consacrate, ori acordând credit tinerilor și foarte tinerilor compozitori și interpreți în curs de afirmare. Workshop-urile, lansările de CD-uri, partituri, volume de poezie și proză, chiar și unele mini-expoziții de pictură, au asigurat "Meridianului" o dinamică aptă să suscite și să mențină viu interesul auditorilor. Și anul acesta am regăsit cu bucurie mănunchiul câtorva dintre foarte tinerii compozitori - Sebastian Androne, Ana Giurgiu-Bondue, Vlad Maistorovici, Gabriel Mălăncioiu, Mihai Măniceanu, Laura Mânzat, Darie Nemeș-Bota, Diana Rotaru, Alexandru Sima, Sabina Ulubeanu etc. -, ale căror nume se întâlnesc cu

noutăți: direcția artistică – până acum deținută de către compozitorul Sorin Lerescu – i-a revenit compozitorului Ulpiu Vlad; în programele concertelor au fost incluse, pe lângă creațiile de ultimă oră, o serie de lucrări aparținând câtorva dintre "seniorii" muzicii românești și străine – Klaus Ager, Luciano Berio, Pascal Bentoiu, Mihai Moldovan, Ștefan Niculescu, Aurel Stroe, Sigismund Toduță, Anatol Vieru, Dan Voiculescu etc.; pentru prima oară organizatorii și-au asumat răspunderea programării unei formații, Trio "Sternin", alcătuită din trei tinere aflate la început de drum – o elevă de liceu, o studentă și o masterandă; tot pentru prima oară a fost proiectat un scurt metraj experimental, *Corpus (Corpul)*, realizat de regizorul de film Laurențiu Damian și, de asemenea, a fost lansată o suită consistentă de partituri tipărite de Editura Muzicală a UCMR.

Acestea fiind spuse voi puncta, în continuare, impresiile produse de concertele și recitalurile la care am participat.

* *Concertul ansamblului "Traiect"* condus de Sorin Lerescu (2 Decembrie, Studioul de Operă al Universității Naționale de Muzică).

oarecare periodicitate pe afișele ultimelor ediții ale Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi sau ale mini-festivalului InnerSound. Ei au toate șansele și *atû*-urile necesare de a forma, în viitorul apropiat, împreună cu alți congeneri, noul "desant" al muzicii românești a secolului XXI.

Cu toate că structura de rezistență a rămas în mare parte aceeași, ediția a 9-a a adus cu sine câteva

Preocuparea lui Sorin Lerescu pentru conceptul de *sincretism* – atât în compoziție, cât și în unele scrieri teoretice ale sale – s-a reflectat și în genericul sub auspiciile căruia s-a desfășurat întregul program: *Sunet-Formă-Culoare. Idei în dialog (I)* – să fie ultima sintagmă, o preluare a celei folosite de Horia Roman Patapievici pentru faimoasele lui dialoguri televizate, transferate din 2013 în spațiul noii Librării Humanitas, de la Cișmigiu?!

Seara a debutat cu *Sincronie (4) pentru clarinet, pian și percuție* (Răzvan Gachi, Andrei Podlacha, Georgeta Radu) de Ștefan Niculescu – lucrare în care autorul explorează, ca și în altele partituri ale sale, *plurivocalitatea și politempiile* ce converg spre *unison* și *eterofonie*, obținute din aglomerarea sau rarefierea alternativă a sonorităților, din contraste între pasajele eruptive ale clarinetului și altele lin-visătoare, ale pianului și percuției. Sunetul-pedală al clarinetului, cu

rezonanță de flaut *ecranează*, în final, armoniile pianului și percuției, delimitând două lumi disparate și totuși complementare.

Piesa compozitorului ungar Csanád Kedves, *Veränderende Interferentien* (*Interferențe fluctuante, schimbătoare - p.a.a.*) pentru clarinet-bas și mediu electronic (Răzvan Gachi, Roman Vlad) a ilustrat sugestiv semnificația din titlu. Pe fondul electronic, plutind impasibil, dansatorii (Cezara Bliou și Răzvan Stoian), înfășurați în fâșii late de plastic au executat mișcări contorsionate, atrași unul spre celălalt din direcții opuse, ca de o forță gravitațională implacabilă. Gestualitatea lor a luat, la un moment dat, înfățișarea unor păsări neliniștite, rănite în zbor. *Interferențele fluctuante* de aripi, și-au revărsat neliniștea asupra clarinetului-bas care, la fel ca în lucrarea lui Ștefan Niculescu, se transformase într-un ecran opac, interzicând și totodată facilitând comunicarea dintre cei doi existând în universuri paralele. În *Jurnal de concert cu clarinet* (trio pentru clarinet, violoncel și pian – Răzvan Gachi, Viorica Nagy, Andrei Podlacha - p.a.a.), Laura Mânzat combină limbajul modal (regăsit în inflexiunile de la pian sau în formulele ritmice ale clarinetului, ca semnalele de tulnic), cu o anume cantabilitate a celor trei

Vlad) de Mihaela Vosgian, pătrundem în lumea sacru-profană cu care ne-a obișnuit compozitoarea. Întregul demers se bazează pe cumulara unor motive de bocet, ritmuri dionisiace, venite parcă din *Sacre* de Stravinski, și translări, prin *glissando*, în zonele extrem-orientale, acolo unde măștile și tatuajele făceau parte din ceremonialele uzuale. Dansatoarea și coregrafula Liliana Iorgulescu a întruchipat un astfel de personaj. Acoperită din cap până în picioare cu un veștmânt confecționat din hârtie imprimată cu propriul chip multiplicat, ea începe prin a executa mișcări mecanice, de marionetă, dar care conțin, în însuși mecanismul alienant, repetitiv, perspectiva dobândirii inerente a libertății de exprimare. Este momentul în care "ascunsul" iese la lumină printr-un proces de dezvelire/ dezvăluire a adevăratului chip, când "cămașa de forță" e înlăturată, și când personajul încorsetat până atunci începe să se preumbe dezinhibat, în spațiu, însoțit de umbra unui alt personaj, masculin - dansatorul Lucian Martin. Din acel punct, mediul electronic și *trombonul*, cu sunet sălbatic, primitiv, în contrast cu puritatea percuției dau semnalul regresiei în timp, pentru a recupera seninătatea originară a condiției umane. Numai că, din gravă, dramatică, disperată, această condiție se convertește într-o stare... *parodică!* Personajul feminin își aruncă rând pe rând măștile constrângătoare – simulacre ale propriei ființe - iar personajul masculin îi presară, calm, pe creștet, ceva asemănător cu nisipul – aluzie la nașterea omului "din țărână", al trecerii efemere pe pământ și al întoarcerii în țărână?! - după care dispar amândoi, pulverizându-se. Lucrarea în p.a.a., a lui Petru Stoianov, *Proporții I pentru flaut solo* (Alexandru Hanganu) a readus în prim plan

puritatea sunetului și transparența delicată, edenică, a culorii timbrale, creionând cu nostalgie și sensibilitate poetică, fără tehnici instrumentale sofisticate, dar pe suprafețe extinse, un *Autoportret pe o frunză de toamnă* (subtitlul partiturii, ca "pretext poetic de

Mihaela Vosgian

Liliana Iorgulescu

instrumente, sau cu ritmurile repetitive ale violoncelului, în jurul căruia se zidește în fapt această lucrare, foarte riguros încheagată. Odată cu piesa *Reverberations* (*Reverberații*) pentru *trombon*, *percuție și live-electronics* (Cătălin Bucerzan, Georgeta Radu, Roman

Nichita Stănescu"). Vladimir Scolnic a mizat din nou pe *contrast* în piesa pentru vioară, violoncel și pian intitulată postmodern, *Old, New Games* (Raluca Florescu, Viorica Nagy, Andrei Podlacha - p.a.r.). Compozitorul israelian se joacă, la propriu, cu tehnica *spiccato*-ului - la vioară și violoncel - , cu acordurile placate, ca niște *clustere*, ale pianului, cu ritmurile contrapunctice eterogene, secvențate de cezuri violente ce declanșează adevărate cavalcade competitive între instrumente, și cu intensitățile sunetelor care dau naștere la ciocniri permanente între zgomot și liniște, tensiune-relaxare. Programul ansamblului "Traiect" s-a încheiat cu *Cadența I pentru trombon și percuție* de Mihai Moldovan. Plină de umor, fantezie, vitalitate, muzica pare o *calchiere* a structurii temperamental-intelectuale a compozitorului. Tratat aidoma unui *corifeu* din tragediile antice grecești, *trombonul* narează, cu un fel de vorbire cântată, dramaturgia imaginată de compozitor. Excelentă interpretarea lui Cătălin Bucerzan, care a sesizat perfect dinamica și spiritul trans-textual al muzicii. La rândul ei, Georgeta Radu s-a dovedit a fi o virtuoză în mânărea instrumentelor percusive. De altfel, toți membrii

ansamblului "Traiect" condus de Sorin Lerescu merită doar elogi pentru *empatia* pe care o demonstrează de fiecare dată cu muzica pe care o interpretează.

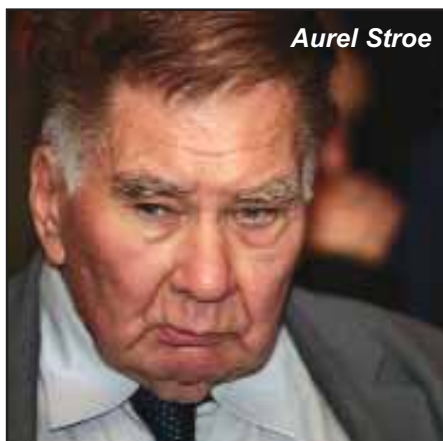
O premieră în contextul "Meridianului" a constituit-o, așa cum spuneam, documentarul experimental *Corpus*, în regia și scenariul regizorului Laurențiu Damian, cu o coregrafie concepută de Liliana Iorgulescu, totodată unul dintre...corpuri. Intenția regizorului a fost aceea de a prezenta, prin sugestii explicite ori simbolice, etapele metamorfozării corpului uman în intervalul cuprins între naștere și moarte, legătura dintre materie și spirit, trup și suflet, acesta din urmă supraviețuind prin opera de artă - teatrală, literară, muzicală, sculpturală etc. Mixate cu artă, imaginile care însoțeau corpurile umane, de la naștere - sub semnul bincuvântării divine (am reținut corect gestul duhovnicesc al mâinii pictate de Sorin Dumitrescu?) - până la ultimele consecințe ale degradării biologice, ar fi trebuit să parcurgă 9 etape ale devenirii ființei: *Facere...desfacere, Iluzia trupului, Holocaust, Leșirea din trup, Raiul și Iadul, Eternizări, Trupul devenit hoit, Din nou facere...desfacere, Epilog*. Din păcate, din motive tehnice, filmul s-a întrerupt la jumătate, adică exact înainte ca sufletul desprins de trup să acceadă fie în *Rai*, fie în *Iad*. Chiar și așa, proiecția a completat și rotunjit *sincretismul* gândit de Sorin Lerescu drept emblemă a concertului său.

* *Trio "Contraste"* (4 Decembrie, Universitatea Națională de Muzică, Sala "George Enescu").

Chiar și după trei decenii, de când scopul său principal și datoria sa morală au fost acelea de a face cunoscută creația compozitorilor români, în țară și în lume – decenii sărbătorite la începutul anului 2013, într-un concert special, la Filarmonica din Timișoara - *Trio "Contraste"* a rămas la fel de devotat acestei muzici, care-i este în mare parte dedicată. Nici azi, membrii săi nu ostensesc în a o descoperi/re-descoperi, pentru a se identifica tot mai mult cu mecanismele gândirii componistice a autorilor lor. Doar astfel a fost posibilă impunerea lor și a muzicii autohtone pe plan internațional, fiind invitați frecvent să concerteze, pe podiumurile din Europa, Asia, Peninsula Scandinavă, în cadrul Festivalurilor din Amsterdam, Hong-Kong, Huddersfield, Bogota, Bayreuth, Cracovia etc., sau în studiourile de înregistrări ale Caselor de discuri din România, Germania, Elveția.

Mereu în concordanță cu performanța, creativitatea, cu maxima concentrare asupra esenței muzicii, cei trei artiști – flautistul Ion Bogdan Ștefănescu (excelentă "achiziție" recentă), pianistul Sorin Petrescu și

percuționistul Doru Roman - au dăruit publicului încă o mostră de elevată autenticitate a actului interpretativ. Judicios selectat, programul a cuprins lucrări din creația a opt compozitori din generații diferite, pline de

Aurel Stroe

sevă, contraste ritmico-armonico-timbrale și anvergură conceptuală: *3 Piese pastorale pentru flaut, pian și percuție* de Aurel Stroe – o alternare de forță primitivă și puritate aurorală, atemporală, cu incrustații de joc popular, colinde din folclorul copiilor, cantilene modal-exotice, cu treceri rapide de la flautul traversier, la flautul-bas și la piccolă,

fără însă ca omogenitatea și substanța discursului să aibă de suferit; *Elegia I, Myriam Marbe, "In memoriam"*, de Anatol Vieru – o melopee tristă, desfășurată pe fondul straniu al sonorității de orgă obținută cu ajutorul sintetizatorului, a cărei traiectorie atinge culminații transsubstanțiale, demne de *Ascensiunea* lui Olivier Messiaen. Incisivitatea acordurilor pianistice, a rîmurilor percuției și sinuozițiile flautului sunt sublimate în final, în semn de pioșenie față de memoria prietenei de-o viață a compozitorului; *Io* de Darie Nemeș-Bota – piesă vizionară, concepută astfel încât să creeze spectre sonore de anvergură simfonică, descriind forța jupiteriană a celui mai vulcanic satelit al "planetei roșii", dar și contextul ciclic în care Universul se construiește/de-construiește pe sine, piere și reînvie la nesfârșit. Lucrarea re-confirmă preferința foarte tânărului compozitor pentru construcțiile monumentale, complexe, cu substrat simbolic, cosmologic. Absorbiți în actul acestei "Geneze", cei trei instrumentiști au depășit limitele obișnuite ale actului interpretativ. În

timp ce Sorin Petrescu și Doru Roman se convertiseră în purtătorii de sens ai prefacerilor explozive din *Univers*, Ion Bogdan Ștefănescu părea că reinstituie supremația Logos-ului, prin quasi *recitarea* sunetelor cu iz de *lamento* sau *bocet* surd, subliniind cealaltă

semnificație a lui *Io* – aceea de iubită a lui Zeus, suferind de a fi fost transformată chiar de zeu în junincă; piesa *Cadenze per Antiphona pentru flaut solo* de Cornel Țăranu – o muzică *speculară*, în care se reflectă, pe de o parte, relieful accidentat, în spirit blagian, fracturat de ritmuri de joc popular, pe de altă parte, linearitatea cantabilă, limpidă - a stimulat plasticitatea cântului lui Ion Bogdan Ștefănescu, dar și valențele sale poetico-teatrale; *Rush (Grabă, goană)* de Miklos Maros – o partitură dinamică prin excelență, cu ritmuri delirante, de extracție bartókiană, rediate pe clape, cu bătați din picioare și palme - a pus în valoare, de data aceasta, temperamentul artistic polyvalent, spectaculos, al pianistului Sorin Petrescu; *Anabasis (Expediție, incursiune) pentru percuție* de Eugen Wendel are într-adevăr caracterul unei "expediții", dar nu al uneia militare, ca în opera lui Xenophon, ci una sonoră, ce pleacă de la sunete atenuate, pentru a se complexifica pe parcurs prin suprapuneri și permutări timbrale, voalate și evidențiate alternativ. Doru Roman s-a dovedit a fi încă o dată un artist al nuanțelor, pentru care instrumentele percusive reprezintă tot atâtea entități estetice; titlul creației Violetei Dinescu, *Der Schlüssel der Träume (Cheia viselor)*, își are originea în titlul omonim al seriei de picturi suprarealiste realizate de către René Magritte în 1930. Substratul modal cu trimeri la spațiul doinit și la exuberanța jocului popular, încorporate într-un limbaj modern și separate în răstimpuri de cadențe consonante și suspensii, în paralel cu mediul electronic ce asigură un fond mai degrabă morbid, teluric, constituie tot atâtea trimeri înapoi, în "labirintul" memoriei afective a autoarei, din care ar dori să nu se mai desprindă. Filigranat, finalul purifică freneticele ritmuri de joc, preluate de fiecare instrumentist în part. El ar putea fi însăși "cheia" visului prin care spiritul transcende materia cu deplină luciditate, într-o permanentă "visare trează" – ca să-l cităm pe George Enescu – sau, ca să preluăm o afirmație a autoarei, un vis "care nu ți-ai dori să te adoarmă, ci să te trezească"; ultima lucrare din programul "Contrastelor" a fost trio-ul intitulat "Trident" – o *primă audiție absolută*, de Adrian Iorgulescu. Dacă am dori să asociem structura interioară a partiturii cu cele trei laturi ascuțite ale unui *trident*, am putea decela tot atâtea paliere expresive, clar conturate: cel *ludic* – piesa debutează cu semnale emise de flautist dintr-un fluier de jucărie sau de...polițist (!), dar și cu vocalize contrapunctive, cu aer parodic, intonate de cei trei instrumentiști – cel *preponderent ritmic* – populat cu formule mozaicate, catastrofice și accente dure, mai ales la percuție, asemenea celor folosite în teatrul *kabuki* - și cel *elegiac*, care atinge *inefabilul* spre final. Ca întotdeauna, Adrian Iorgulescu găsește măsura justă pentru a ordona ceea ce, la o primă audiție, lasă impresia de amalgam stilistic. Ion Bogdan Ștefănescu, Sorin Petrescu și Doru Roman nu au fost doar

interpreți, ci *adevărați creatori* de lumi sonore diverse, maleabili, gata oricând să-și asume și roluri extra-muzicale.

Concertul lor a fost precedat de Lansarea unei suite importante de partituri, tipărite de Editura Muzicală, comentate de Lavinia Coman și Octavian Nemescu: *Exorcism pentru flaut și orchestră de coarde* de Remus Georgescu, *Alpha, Omega recidiva, pentru orgă și bandă magnetică* de Octavian Nemescu, *Simfonia I* de Adrian Iorgulescu, *Sonata pentru flaut și pian* de Cristian Lolea, *Inscripții în inimi II* de Ulpiu Vlad, *Concert pentru clarinet și orchestră de coarde* de Maia Ciobanu și *Concertul nr. 5 pentru flaut și orchestră*, "Îngerul cu o singură aripă", după o scriere de Gabriel Garcia Marquez. În aceeași seară, a fost prezentat și un CD cu lucrări din creația Violetei Dinescu, printre care și *Cheia viselor*, în interpretarea Trio-ului "Contraste." Discul – apărut în 2013 - a fost editat în vara lui 2012 de casa *gutingi* din Berlin în colaborare cu Radiodifuziunea din Berlin-Brandenburg și charisma Musikproduktion.

* *Concertul Ansamblului "Archaeus"* condus de Liviu Dănceanu (5 Decembrie, Centrul Național de Artă "Tinerimea Română").

Anticipat de lansarea volumului de eseuri *Parfumul și Aura* de Liviu Dănceanu, apărut tot în 2013 la Editura Muzicală, cu o copertă a cărei ilustrație poartă semnătura pictorului Iosif Haidu și prezentat de

către compozitorul Octavian Nemescu, concertul a fost alcătuit din opus-uri complementare în privința bogăției coloristice și a complexității scriiturii instrumentale: *Seven separate ways (Șapte căi distincte)* de compozitorul american Frank Stemper – lucrare multicoloră dedicată formației, edificată din efuziunile pianului și percuției, când jucăușe, cu accente umoristice, când șocante, explozive, amintind de muzica mordantă a lui Șostakovici; din contrapuncturi ritmice abrupte, fărămițate, ca niște oglinzi sparte, dar și din porțiuni liric-consonante, cu momente de simultaneitate (*unison*); *Invenzioni (Invențiuni)* pentru cvartet alcătuit din vioară (Marius Lăcraru), violoncel

(Anca Vartolomei), clarinet (Ion Nedelciu) și percuție (Sorin Rotaru), de Adrian Pop – o splendidă relectură a stilului polifonic, combinat cu eterofonia, instrumentele înreșându-și frazele delicat arcuite în țesături diafane, cu pasaje preluate succesiv, în canon imitativ, dând senzația alunecării șerpuite dintr-un univers timbral în altul.

Adrian Pop

Scris cu artă și meșteșug, cvartetul compozitorului clujean Adrian Pop a adus o pată de culoare, cu "aură" specifică; *Elfenspiegel (Fața oglinzii)* a fost dedicată formației "Archaeus" și concepută în 2010, de către Costin Miereanu (Franța), la Tescani. Lucrarea se înfiripă din armonii vapoase, mișcându-se după principiul proporției ondulatorii, și din pedale imense, ca o lume germinativă, în așteptare. Chiar și scurtele episoade cu accente dramatice sunt anihilate de revărsările de unisonuri și consonanțe, într-o pledoarie subânteală pentru triumful muzicii sferelor; *Paraphrasi (Parafraze)* de Cristian Marina (Suedia), dedicată în 2007 ansamblului, mi s-a părut mai puțin reușită în privința corenței arhitecturii sonore, oarecum dezarticulată, din cauza diverselor elemente incompatibile unele cu altele. Doar măiestria instrumentiștilor din "Archaeus" i-a conferit un oarecare sens!; *Sul Arkhe (Pe corabie, arcă)* a spaniolului José del Valle e compusă dintr-un puzzle de formule ritmice eterogene, aksace, care încearcă – pe spații mult prea extinse ca durată – să atingă...intangibilul! În fine, partitura lui Horia Șurianu (Franța), *Diffractions brisées - Difracții frânte*

- a încheiat concertul formației într-o lumină caldă, cu irizări modale pe texturi eterofonice, cu tentă spectrală, de o frumusețe ancestrală.

Plăcerea de a-i vedea și asculta pe membrii "Archaeus"-ului - Anca Vartolomei, Rodica Dănceanu, Marius Lăcraru, Dorin Gliga, Ion Nedelciu, Șerban Novac, Sorin Rotaru și pe dirijorul Liviu Dănceanu – a rămas intactă în toți acești 28 de ani care s-au scurs de la constituirea ansamblului, întrucât intacte au rămas și seriozitatea, minuțiozitatea, inteligența cu care se apropie de orice partitură, căreia îi descoperă deopotrivă "parfumul și aura."

* *Recitalul trompetistului Sergiu Cârstea și al Trio-ului "Sternin"* (6 Decembrie, Aula Palatului Cantacuzino).

Cu câteva ore înaintea începerii celor două recitaluri, am asistat la workshop-ul de violoncel

și compoziție susținut de către violoncelistul austriac Tomasz Skweres, care concertase cu o zi înainte, în aceeași Aulă. Tânărul și ingeniosul instrumentist a exemplificat, luând ca reper proprii muzică, *Transformations (Transformări)*, o modalitate inedită de emiteră a sunetelor, fie prin

dozarea intensității cu care se apasă degetele pe corzile simple, duble, în *glissando*, ori prin utilizarea neconvențională a tehnicii

Sergiu Cârstea

de arcuș, astfel încât rezultatul obținut de pildă din multitudinea armonicilor formate în zona călușului, prin *flageolette*, să aibă atributele unui spațiu sonor *tridimensional*. Un experiment demn de reținut, ca și interpretările trompetistului Sergiu Cârstea, care a uimit cu agilitatea tehnică și capacitatea de a conferi sunetului metalic, oarecum rigid, al instrumentului, moliciune și rafinament coloristic. Programul a reunit pagini de o dificultate accentuată: *Mouvement pour un dromadaire égaré (Mișcare pentru un dromader rătăcit)*. Construită din succesiuni de salturi acrobatice din registrul grav în cel acut și invers, lucrarea este totodată un omagiu adus lui Luciano Berio, cu trimitere directă la cea de-a X-a piesă din ciclul *Secvențe*, destinată trompetei în 1984, și dedicată lui Sergiu Cârstea în 2013; *Apparitionen I für trompette solo în B (Apariție I pentru trompetă solo în Si bemol)* de Thomas Christoph Heyde - o primă audiție românească, ce utilizează tehnica serială, secvențial, cu scurte inserturi de jazz și sonorități cu dublu efect: aparent și difuz - fenomen care necesită o mare iscusință în utilizarea și eliminarea rapidă a surdinei; *Scherzo-Sarcastico (Scherzo sarcastic)* de Vladimir Beleaev (Republica Moldova) – pagină de o virtuozitate eclatantă, cu tehnici de emisie a sunetului variate și complicate, pe care însă Sergiu Cârstea a reușit să le depășească exemplar, cu o

suplețe deloc comună; *Homo Ludens V* de Volodymyr Runchak (Ucraina) a încheiat recitalul acestui trompetist pasionat născut la Chișinău, școlit la Conservatorul din localitate, dar și la Conservatorul Superior de Muzică din Paris, cu personalități ca Pierre Thibault și Antoine Curé, stabilit în anul 2000 la Timișoara, cu scopul de a transmite și altora – în special tinerilor - câte ceva din secretele "mijloacelor de expresie" dobândite și asimilate de-a lungul anilor. Această ultimă partitură, subintitulată *Interviu pentru un bilbâit*, l-a antrenat pe solist în sfera teatrului muzical, transformându-l într-un veritabil *homo ludens*, obligându-l să-și exerseze umorul și capacitatea de adaptare-fulger la trecerile nu tocmai simple de la rostirea unor litere și silabe, la frazările nefisurate, de o muzicalitate care fără cusur!

O prezentă la fel de stenică și de surprinzătoare a fost cea a Trio-ului "Sternin", înființat în 2010 și alcătuit

în primă audiție, lucrarea *Ecouri 2* de Ulpiu Vlad – o muzică onirică, de mare forță și finețe expresivă, dar cu o scriitură de o dificultate redutabilă pentru interpreți. Profunzimea intuirii fondului spiritual-metafizic al partiturii, s-a reflectat într-o interpretare de o subtilitate și expresivitate incredibile pentru niște instrumentiste care nu și-au încheiat încă studiile superioare! Le doresc să rămână împreună cât mai mult timp cu putință!

* *Concertul Ansamblului "Game"* condus de Alexandru Matei (7 Decembrie, Universitatea de Muzică, Sala "George Enescu").

Cu toate că și-a modificat componența – numele celor cinci percuționiști sunt acum cele ale foarte tinerilor Irina Rădulescu, Cătălin Cioargă, Daniel Iliescu, Alexandru Badea, Bogdan Marinescu, toți sub oblăduirea lui Alexandru Matei – aș spune că Ansamblul "Game" a fost unul dintre "pilonii" de susținere a recent încheiatei ediții a Festivalului Internațional "Meridian", alături de "Traiect", Archaeus "Contraste" și "Profil."

Mai mult decât spectaculoasă și spectaculară, apariția lor impune/induce de fiecare dată predispoziția spre introspecție, recursul la esența arhetipală a ființei, dar și o "teleportare" în *illo tempore*, când ritualurile însoțite de instrumente percusive erau parte integrantă din viața omului arhaic...

Programul a debutat cu piesa lui Gérard Berlioz, *Mosgras Express* pentru trei percuționiști. N-ar fi exclus ca autorul francez să fi fost inspirat de partitura simfonică a lui Arthur Honegger, *Pacific 231*, chiar dacă acolo era sugerat zgomotul și ritmul sacadat ale unei locomotive cu abur, în timp ce aici era vorba despre mersul, într-un accelerando năucitor, al unui tren expres! De un realism aproape fotografic, cu semnale de fluier și ritmuri repetitive dispuse la diferite tipuri de tobe, acționate simultan și identic de către cei trei percuționiști, acest opus a fost și un prilej de a testa inventivitatea interpreților în a modela și nuanța un material sonor uniform, ce risca să devină monoton.

Frenezia ritmică a caracterizat și piesa lui Nicolae Brânduș, *Dans în ritm ak-sak pentru percuție solo* – o partitură scrisă în 1970, ca parte a operei *La țigănci* după nuvela fantastică a lui Mircea Eliade. Diferențele au constat în diversitatea instrumentelor de percuție care au înviorat materia sonoră pigmentând-o cu o multitudine de evenimente timbrale; în diversificarea expresivității printr-o suită de variații, de la vigoarea ofensivă a ritmurilor aksace, la transparența plină de grație și mister a celor intonate de instrumentele metalice – vibrafon, triunflu, clopoței etc.; de la atmosfera primitiv-arhaică, la cea sacră, încununată de sonoritatea penetrantă a clopotelor

din pianista Daria Tudor - elevă în clasa a XI-a la Liceul "Dinu Lipatti" din București, violonista Georgeta Iordache - studentă la Conservatorul din Köln, și violoncelista Ella Bokor – discipolă a lui Marin Cazacu, doctorandă în anul al III-lea, la Universitatea de Muzică din capitală, sub îndrumarea profesorului Dimitrie Soreanu. Deși la început de drum, cele trei tinere au fost distinse atât individual, cât și ca membre ale Trio-ului, cu o serie de premii, fiind invitate să concerteze în țară și peste hotare, unde au obținut deja succese răsunătoare. Aplombul cu care abordează o gamă stilistică diversă, temperamentul artistic navalnic, dezinvoltura, instinctul sigur al construcției sonore, precum și stăpânirea fermă a mijloacelor tehnico-expressive, vorbesc despre o maturitate atipică pentru vârstele lor cuprinse între 16 și 20-21 de ani! *Divertismentul* de Dumitru Bughici și *Divertismentul nr. 2* de Sabin Păutza - primul în manieră tradițională, cu apeluri la polifonia modală, la ritmurile de joc și intonații doinite, repartizate la partida violoncelului mai ales, dar și cu reminiscențe din impresionsimul francez timpuriu - cel de-al doilea, conceput ca o "expoziție" de ritmuri de jazz, de la blues la rag time și la cele tipice musicalurilor de pe Broadway, au fost revigorate cu o precizie și o creativitate impecabile. Răspunzând aplauzelor interminabile ale publicului, Trio "Sternin" a mai cântat,

tubulare așezate orizontal, într-un crescendo magnific, în șuvoiul căruia realul și imaginarul s-au contopit, ilustrând laolaltă alegoria morții și a eternității. La pupitrul dirijoral al formației, Alexandru Matei a făcut corp comun cu ceilalți 5 percuționiști, ce păreau a fi ieșiți din sine și, acaparați de vraja sacru-profană emanată de muzică, s-au lăsat transportați în lumea suprasensibilă țintită de acest ritual magic, surprins cu atâta acuitate de către Nicolae Brânduș.

Lucrarea a pregătit într-un fel terenul pentru ultima piesă din concert: *PinAscensioCristiCho pentru pian, celestă, orgă, două percuții și CD*, în *p.a.r.*, de Octavian Nemescu.

Pretextele care au condus la zămislirea, în 2010, a acestui opus, au fost bicentenarul nașterii lui Chopin și tragica trecere în neființă a fiului compozitorului, regizorul de film Cristian Nemescu. Pretextele rămân, însă, doar pretexte. Dincolo de semnificația lor afectiv-sentimentală, Octavian Nemescu a reușit să pună în act

Octavian Nemescu

o viziune personală despre natura duală a instanței divine: mîngăietoare și punitivă.

Prima impresie, puternică, a fost de natură vizuală: cele două grupe de percuții erau așezate în semicerc, încadrând tuburile orgii devenită secanta celestă, vehicol al "ascensiunii" în lumea "de dincolo." Pe fondul, la început imperceptibil, al mediului electronic, își fac apariția, unul câte unul, într-o totală reculegere, instrumentiștii: pianistul Andrei Tănăsescu, percuționista Irina Rădulescu, organistul Dan Racoveanu, Verona Maier, la celestă, încă un percuționist, apoi ceilalți și dirijorul Alexandru Matei, cu care se încheie *cercul* până atunci incomplet. Odată cu iluminarea difuză a scenei, întregul arsenal de instrumente – cu clape și de percuție - e pus în vibrație, împânzind întregul spațiu cu reverberațiile lor. În acest răstimp fondul sonor înregistrat e tot mai perceptibil. El ia înfățișarea unei pedale cosmice, care susține derularea evenimentelor terestre. Din convergența sonorităților electronice cu cele *live*, împreună cu armoniile tot mai reliefate ale orgii și clopotelor, și cu cadențele consonante, algoritmice – tipice creațiilor lui Octavian Nemescu - se înfiripă un coral de esență liturgică. Întregul Univers devine acum o orgă imensă care cântă, înălțând osanale Divinității. Numai că, aceeași orgă, cu armoniile ei celeste, este cea care

introduce, de data aceasta sentențios, schimbarea ordinii cosmice. Loviturile vehemente de timpani, alte tipuri de tobe și gonguri anunță apariția unui moment de o tensiune dramatică zguduitoare, un fel de *Rex Tremendae Majestatis* – fie ca recunoaștere a Sa ca instanță salvatoare, fie ca un reproș la adresa Celui care îngăduie și nedreptatea... Cu toate acestea, Octavian Nemescu revine, în final, la atmosfera inițială, interiorizată, pioasă, liturgică. El recurge acum la sonoritățile cristaline ale gongurilor indoneziene, roto-tom-urilor, trianglelor, clopotelor, bolurilor tibetane și altele asemenea, care însoțesc și facilitează "înălțarea" (*ascensio*) și reintegrarea sufletului omenesc în spiritul christic. Cu maximă simplitate, Octavian Nemescu a creat efecte copleșitoare, recepționate și redade ca atare de către membrii ansamblului "Game" condus de Alexandru Matei.

* *Concertul Cvartetului de coarde "Profil"* (7 Decembrie, Universitatea de Muzică, Sala "George Enescu").

Memorabilul concert al ansamblului "Game", cu care, dacă era după gustul meu, aș fi încheiat cea de-a 9-a ediție a Festivalului Internațional "Meridian", a fost urmat, tot în Sala "George Enescu" a Universității de Muzică, dar la ora 19,30, de concertul cvartetului de coarde alcătuit din instrumentiști proveniți din Ansamblul cameral "Profil": Diana Moș - vioara I, Petru Nemțeanu - vioara a II-a, Marian Movileanu - violă, Mircea Marian - violoncel. Experiența și, mai ales, exigențele impuse de "profilul" academic al ansamblului cameral dirijat de Tiberiu Soare le-a folosit, cu siguranță, celor patru tineri muzicieni în stabilirea imediată a comuniunii necesare

cântatului într-o formație de cvartet. Lucrările incluse în programul lor au avut personalitate distinctă, dificultățile – adesea insurmontabile pentru judecata comodă – au părut simple exerciții de... încălzire, iar substratul ideatic a primit valențe expresive mai mult decât convingătoare.

Interesul lui George Balint pentru diminuarea distanței dintre *real-areal-ireal*, ca și aceea pentru

comprimarea, într-una singură, a dimensiunii spațiu-timp, s-au regăsit și în *Cvartetul de coarde nr. 2*, subintitulat simbolic *Sineion* – în

George Balint

fapt, un nume inventat de către autor, din combinația între *Sinele* Ființei și *ion*-ul atomizat din fizică. În alți termeni, e vorba despre o privire introspectiv/contemplativă asupra variabilelor infinitesimale din care este plămădit sufletul nostru. Început cu un murmur de șoapte ale instrumentiștilor, ca ale unor spirite nevăzute, și totuși prezente în jurul nostru, cvartetul evoluează în direcția curbării spațiului prin sunete distorsionate și flageolete tensionate, oscilând permanent între concret-părelnic, real-fantasmatic. Spațiile astfel suprapuse conduc către formarea unor rețele eterofonice în care, însă, antinomiile continuă să persiste – de data aceasta, de ordin afectiv: dramatic-liric, tensionat-exaltat. Însăși scriitura instrumentală e de așa natură, încât sunetele concrete sunt însoțite, simultan, de umbra lor translucidă, precum particulele de antiparticule. Aceasta, până în clipa în care muzica face un salt din stratul astral în cel material, prin câteva măsuri cu inflexiuni doinite, și când instrumentele intră într-o adevărată alertă ritmică. Flageoletele reapar, iar atmosfera e purificată printr-o lovitură discretă de gong și revenirea la respirația sau expiația (?!) de la început, semn că ciclul existențial a fost reluat și, odată cu el, "visarea întru-Ființă."

Pe o linie oarecum

complementară s-a situat și piesa Doinei Rotaru, *Vivarta* - termen polisemantic, împrumutat din filosofia indiană, traductibil prin *transfigurare*, *schimbare aparentă*, *aparitiie iluzorie*. Pornind de la sunetele prelungi ale violoncelului, cu incrustații modulante de bocet, pe fondul isonic al celorlalte trei instrumente, muzica stabilește dintru'nceput dihotomia departe-aproape, aparent-iluzoriu. Eterofonia rezultată din împletirea-despletirea vocilor, ca și *glissando*-urile tânguitoare, dau impresia de cântec doinit pe mai multe voci, unele prezente, altele doar ca re-amintiri. Mereu imprevizibilă, deși mereu asemenea sieși, Doina Rotaru introduce elementul dramatic printr-o bifurcație de limbaj: ornamentele mărunte ale viorii, ca niște alesături pe o *ie*, contrastează cu gravitatea sunetelor ținute, de la

Doina Rotaru

violă și violoncel și ajung să se preschimbe, în registrul acut, în adevărate țipete de păsări virtuale, vestind declanșarea unei drame lăuntrice. Este punctul culminant al piesei și totodată semnalul reversibilității, al "schimbării aparente", căci totul revine, prin întoarcerea la flageolete, la stadiul primar, arhetipal. Mirajul acesta de esență metafizică a fost sesizat și restituit în detaliu și în profunzime de cei patru instrumentiști. Și, ca informație de ultimă oră, onorantă pentru noi: în primele zile ale lui Decembrie, piesa intitulată "*Pan*",

pentru voce și trei flaute, a Doinei Rotaru, a fost cântată în premieră mondială la Teatrul Ranelagh din Paris, într-un program dedicat împlinirii a 100 de ani de la crearea lucrării pentru flaut solo, *Syrinx*, de Claude Debussy – secțiunea "Compozitori în viață" – alături de alte două opus-uri aparținând lui Tristan Murail și François Narboni.

Dan Dediu frapează nu numai cu ingeniozitatea lui postmodernă, ci și cu opus-uri din studenție, scrise în spirit tradițional! Așa s-a întâmplat cu *Cvartetul nr. 1*, compus la vârsta de 19 ani, pe când era în anul II de facultate. Era firesc, deci, ca în arhitectura lui muzicală să apară elemente modale – ritmuri de joc popular, eterofonii polifonizate etc. -, aluzii la stilul primitiv-ritualic dintr-o lucrare ca *Sacre* de Stravinski, dar și unele intonații...romanțioase, ironice, dat fiind recursul la versurile poemului lui Maiakovski, *Flautul-vertebră*, rostite de către membrii cvartetului. Scris cu știință, fantezie și dezinvoltură, cvartetul conține în *nuce* elementele care îi vor defini stilul și amprenta ulterioare, ca de exemplu: iscusința (devenită dexteritate) selectării și plasării în context a citatelor, savanta asamblare a celor mai variate limbaje și tehnici componistice într-o construcție unitară, adesea de tip *palimpsest* sau *colaj* etc. – ceea ce dovedește de fapt perfectă cunoaștere a principiilor clasice de

Dan Dediu

tratate a formelor și genurilor muzicale.

Jagdquartett (*Cvartet de vânătoare*), al compozitorului

german Jörg Widmann a dat ocazia tinerilor instrumentiști să-și etaleze, la propriu, geniul interpretativ! De o dificultate înspăimântătoare, acest opus i-a transformat pe cei patru în adevărați prestidigitatori! În special Diana Moș - personajul principal - a confiscat orice elogiu posibil la adresa ei! De la salturi intervalice halucinante, la flageolete plasate în cele mai neconvenționale porțiuni ale viorii, de la *glissando*-uri la sunete liniare, vocalize și tehnici de

arcuș imposibile, care necesitau treceri rapide de la unele la altele, totul s-a petrecut într-o goană aiuritoare, care a ținut întreaga asistență cu suflul la gură.

Ce s-ar mai putea spune despre asemenea interpretări, altceva decât: Excelent! Colosal! Formidabil! Bravissimo!

Jörg Widmann

Recital de flaut

Mircea ȘTEFĂNESCU

Flautistul Cătălin Oprețoiu este unul dintre acei interpreți de valoare care nu pot cânta o notă – care în aparență este atât de neînsemnată – până nu simte că acest sunet conține ceva esențial.

La Cătălin Oprețoiu, repertoriul, piesele muzicale cărora le dă viață, nu poate fi decât interesant, și asta mai ales atunci când predomină lucrările de ultimă oră, cum a fost recitalul său, din după amiaza zilei de 8 decembrie 2013 la Aula Palatului Cantacuzino, în cadrul manifestărilor înscrise pe afișul Festivalului Internațional de Muzică Contemporană „MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC”, ediția a IX-a.

Ca impresie generală, pot spune că prin arta sa Cătălin Oprețoiu acordă muzicii o nobilă existență. Sunetul său este strălucitor, iar viteza jocului degetelor sale pe instrument îi conferă calitatea de virtuoz. La acestea toate se adaugă și capacitatea confesivă a instrumentistului, capacitate care, la urma urmelor, este nervul, instinctul, incitanța inventivității de a da vibrație și frează și sevă autentică muzicilor pentru care se constituie interpret.

Am ascultat mai întâi **Sonata pentru flaut solo** de Dan Voiculescu. Aici Cătălin Oprețoiu a pus în lumină rigoarea scriiturii componistice, prin vulturi de sonoritate nouă și prin distincții pline de culoare.

În **Passacaglia** de Zsolt Serei – Ungaria – Cătălin Oprețoiu a surclasat un text muzical sobru, rafinat și inventiv totodată, realizând, așa spune, o miraculoasă acumulare de reușite.

În piesa **Eagle** de Teresa Procaccini – Italia – o compoziție cu expresie de autentic poem, Cătălin Oprețoiu a evoluat spontan și cu o degajare surprinzătoare, împlinită cu o aerată intensitate.

În lucrarea **Wings** de Anna Veismann – Letonia – are generozitate, este limpede și de o certă inteligibilitate, care până la urmă este politețea artei. Interpretând această quasi miniatură inspirată, Cătălin Oprețoiu a realizat, chiar dacă partitura nu prezintă cu

un prea bogat lux de amănunte indicații instrumentale, o creație puternică și voluntară.

Sonata pentru flaut solo de Sigismund Toduță, într-o anumită înțelegere apare ca o lucrare clasică. Această lucrare exprimă eleganța de gândire a

Cătălin Oprețoiu

compozitorului, exprimă coordonatele personalității sale definite spre a-și despovăra continuu arta de conținutul greu, material, al realității înconjurătoare. În acest context de seninătate și vigoare, Cătălin Oprețoiu s-a profilat cu gesturi de grație și cu linii sonore admirabile.

Spatium Sonans de Ghenadie Ciobanu – Republica Moldova – este creația unui compozitor conștient de vocația sa muzicală, fapt similar cu cea ce este de bun gust, cu fondul de cultură artistică. A fost aici momentul în care Cătălin Oprețoiu a intrat în starea de confesiune controlată, ca în incintele familiilor spirituale, care au intensitatea unor răsunete aparte.

Capriciul pentru flaut solo de Szunyogh Balazs - Ungaria - o piesă alertă, ambițioasă, de fin efect, **Trei dansuri flamenco** de Krystof Zgraja - Polonia - o muzică plăcută, cu temperament și cu o delicată senzualitate și **Sequenza I** de Luciano Berio - Italia - o portretizare a ideii de inventio, făcută cu onestitate și mare profesionalism, au încheiat acest recital, susținut de Cătălin Oprețoiu cu prisos de talent și cuceritoare tinerețe.

Meridian, la Conservator

Veturia DIMOFTACHE

Concertul ansamblului *devotioModerna* din 3 decembrie 2013 orele 17, la sala "George Enescu" a U.N.M.B., s-a desfășurat sub auspiciile Festivalul Internațional "Meridian", Zilele SNR – SIMC, ediția a 9-a.

Programul concertului, gândit de compozitoarea Carmen Cârneli directorul artistic al ansamblului, s-a axat pe trei cuvinte-cheie, dedicații, meditație, psalmi... cuvinte - idei, frumoase, expresive, cu semantici bogate, inspiratoare ale unor muzici care "spun" ceea ce cuvintele nu pot rosti.

În seria dedicații se înscriu piesele *For Irene* pentru flaut solo, de Ivana Stefanovic (Serbia, Irene a fost prietena compozitoarei și prima interpretă a lucrării) și *Les mots sont allés* - pentru violoncel solo, de Luciano Berio. La comanda lui Mstislav Rostropovici, Luciano Berio a scris prima dedicație din ciclul celor 12 compoziții prin care marele violoncelist intenționa să-l omagieze pe dirijorul Paul Sach, la împlinirea vârstei de 70 de ani. Este o muzică sobră, cu caracter narativ, cu referiri transparente la motivul *Muss es sein*.

Piesele Lisei Lim (Australia) *Sonorous Body* - pentru clarinet solo și *How can I see the things* - pentru ansamblu de Laurențiu Beldean (cărui i-aș recomanda mai multă concizie în conducerea discursului muzical) se pot percepe 1) fie ca meditație în sens lamartian, ce ține mai degrabă de sensibilitate decât de rațiune, 2) fie meditații – reflecții asupra unui gând filozofic.

The Epic Pyramid op.106 - pentru flaut(e), percuție și pian, de Liviu Dăncianu pune în lumină trei surse sonore eterogene, cu amintiri și reverențe la timpuri trecute – Bach, Mozart, Messiaen - cu scurte refrene de vals și motive de cântec popular, cu sonorități exuberante, strălucitoare și nuanțe umoristice...

Concertul s-a încheiat cu *Sprachrohr – de Sancta Maria*, psalmi pe texte de Hildegard von Bingen, poetă, muziciană, mistic de înaltă pietate. *Sprachrohr – de Sancta Maria*, pentru mezzo-soprană și ansamblu de Carmen Cârneli aș așeza-o alături de o altă compoziție a acesteia, *Cântarea Cântărilor* pe versuri taduse de poetul Radu Cârneli, tatăl artistei, ambele fiind echivalente muzicale a unor texte de mare expresivitate literară, și anume, un poem de dragoste omenească (sec X î.Hr.) și, psalmii, rugăciuni de laudă a Fecioarei Maria (sec.XII d.Hr.), texte scrise sub

inspirație divină. Situată într-o lume ce depășește limitele tonalului, cu sonorități aspre ce comentează și susțin linia melodică a solistei, construită pe intervale aventuros distante, întreruptă doar de scurte interludii, *Sprachrohr – de Sancta Maria* de Carmen Cârneli este o muzică complexă, dificilă, ce pune la grea încercare interpretii iar noi, publicul, o vom înțelege mai bine pe măsură ce o vom reasculta în sălile de concert.

Toate piesele cuprinse în programul concertului au fost prime audiții (mai puțin *Piramida epică* de Liviu Dăncianu), au beneficiat fiecare de o scurtă prezentare, realizată de dirigoarea Carmen Cârneli, binevenită pentru o mai bună înțelegere a lor, și, au fost excelent cântate. Membrii ansamblului *Devotio Moderna* : Ștefan Diaconu – flaut, Cristian Mancaș – clarinet, saxofon, Petru Nemțeanu – vioară, Dan Cavassi – violoncel, Mihai Murariu – pian, Alexandru Stroe – percuție, toți sunt instrumentiști excepționali. O mențiune aparte pentru Antonela Bârnat mezzo-soprană, cu voce deosebit de frumoasă și tehnică de cânt excepțională și nu în ultimul rând, pentru Carmen Cârneli compozitoare, dirijare, muzician foarte talentat, "spiritus rector" al acestui concert eveniment.

În seara aceleași zile, 3 decembrie 2013, în Aula Palatului Cantacuzino orele 19.30 a avut loc un "concert" de muzică electroacustică – Electroacoustic Music Concert. Într-un interviu Pierre Boulez spunea: la ce bun muzica electronică, cum o folosim? Iată, ea poate constitui, printre altele, programul unui întreg concert.

Pentru început, Adrian Enescu cunoscut și apreciat compozitor de muzică de film, și-a prezentat lucrarea sa *Un minut / 7 Haiku*, realizată în studioul personal. Haiku-ul impropriu spiritului european și aspirațiilor sale constructiviste, departe de comprimări semantice și mult aproape de liniște, de lapidar, conține o imagine, un gând, o idee. Haiku-ul, poezie cu formă fixă, trei versuri și 17 silabe, ce vine din Orientul depătrat, l-a inspirat pe Adrian Enescu găsindu-i o strălucitoare și convingătoare transpunere muzicală. Concepută ca un ciclu de 7 Haiku (fiecare piesă durează un singur minut și poartă un titlu rostit ferm de o voce feminină *Si torna, Aspetto, Latte, Vai via, In dietro*), piesa lui Adrian Enescu este o mare izbândă pe care o adaugă succeselor sale anterioare.

Au urmat compozițiile electronice realizate de Nicolae Teodoreanu – *Kuburdu – Cuvântul*, de Ciprian Pop – *Peisagii*, de Adrian Borza – *Akedia*.

Programul s-a încheiat cu *Just passing through...* pentru clarinet, saxofon, vioară, actor și mediu electroacustic de Maia Ciobanu. Piesa îmbină muzica înregistrată, cu muzica vie, interpreți: Cornelia Bronzetti (vioară) Constantin Urziceanu (clarinet), Răzvan Gachi (saxofon), Bogdan Nechifor (actor) și inginer de sunet Erica Nemescu. Pe un fundal, un continuu electroacustic, evoluează actorul și interpreții; la un moment dat, aceștia alcătuiesc un cor antifonic care declamă un poem suprarealist apoi, își reiau partitura.

Maia Ciobanu a inventat o nouă lume cu contraste, cu creșteri și descreșteri dinamice, cu noi sonorități, păstrează însă o relație viabilă cu tradiția clasică, de pildă *Simfonia a VI* – a de Beethoven, deschide și închide discursul sonor. La reușita concertului interpretii Cornelia Bronzetti, Bogdan Nechifor, Constantin Urziceanu, Răzvan Gachi, Erica Nemescu, au avut o importantă contribuție.

Nume pentru viitor

Mircea ȘTEFĂNESCU

Miercuri, 4 decembrie 2013, la Aula Palatului Cantacuzino, în cadrul Festivalului Internațional de Muzică Contemporană „Meridian, Zilele SNR-SIMc”, în prezența unui public foarte numeros, s-a desfășurat un program de audii cu lucrări de compozitori români relativ tineri, cu titlul **Sonomania, Voyage**, directorul artistic al acestuia fiind Diana Rotaru, iar dirijorul pieselor care impuneau o formație instrumentală mai extinsă a fost, cu mult succes, Alexandru Solonaru.

De la începutul acestui recital componistic, am deschis larg ochii, prin faptul că am întâlnit, sigur, la grade diferite de performanță și de condiționare a materiei sonore vocale și instrumentale, tineri creatori al căror fond imagistic și de vigoare în expresie, mi-a produs întrezărirea acelei fizionomii proprii unei posibile școli componistice originale, moderne, românești, ceea ce merită să se concretizeze.

Prima lucrare audiată se denumește **Suita cambriană** și este scrisă de Alexandru Sima. Trecând peste acest titlu, care este de inspirație urmuziană, întâlnim muzica, o muzică scrisă cu un real talent și cu o linie a unui constant cânt subsumat.

Cadenza pentru violoncel și pian de Mihai Măniceanu este, de fapt, o farsă, o nostimadă, prin

Mihai Măniceanu

citarea în cascadă de teme muzicale clasice, romantice și moderne, din marile repertorii interpretative, totul în paralel cu evoluțiile spectaculare ale instrumentiștilor, care totuși, nu sunt făcute în glumă.

Ana Giurgiu Bondue ne-a propus spre audii

piesa **Foc, pentru soprană, violă și pian** care se dezvoltă în grafii simple, în volute ale unor tensiuni aproape să erupă și prin sonoritatea sinceră.

Play pentru flaut și pian de Diana Rotaru este o creație care, cu profilul de quasi perpetuum mobile, prin elansarea, virtuozitatea scriiturii și prin capacitatea posibilităților expresive și tehnice ale flautului, poate intra în repertoriile de recital ale interpreților de valoare la acest instrument.

Le voyage de l'age de voy pentru flaut, violoncel și pian de Sebastian Andone are o formă de poem, cu o sensibilă delicatețe de culori.

Gabriel Mălăncioiu surprinde în piesa sa **Liniște, pentru soprană și flaut**, pe versuri de Lucian

Sonomania

Blaga, un sentiment larg spațial, inclusiv prin orientarea emisiei vocale și a celei instrumentale direct spre pianul cu capacul ridicat și cu pedala pusă, ceea ce produce prin intersectări o profuzie de sunete armonice.

Sabina Ulubeanu a modelat, în **Raum und Liebe pentru flaut, violă, violoncel și pian**, imagini ale temperamentului său romantic și capabil, desigur, să-și spună gândul inclusiv într-un limbaj muzical care doar aparent este deconectat de fidelitatea artistului față de lumea umană.

Vlad Maistorovici este autorul piesei **Khadima, pentru soprană, recorder, corn englez, vioară, violă, violoncel, celestă și chitară**. Avem aici o bogată componentă timbrală, ritm, nerv și feroarea dansului. Avem de asemenea o lectură, cel puțin eu am înțeles asta, a unei pagini de ziar cu ultimele știri, oricum, nu liniștitoare.

La succesul acestui program muzical un merit deosebit revine și fiecăruia dintre interpreții care au urcat pe scenă. Ei sunt Veronica Anușca, soprană, Octavian Moldovan, flaut, Valentin Ghibu, oboi și corn englez, Maria Chifu, fagot, Tamara Dica, violă, Eugen-Bogdan Popa, violoncel, Diana Rotaru, pian, Olga Tănase Podubinschi, pian, Sorin Rotaru, percuție, Radu Vâlcu, chitară. Și invitații, Raluca Stratulat, vioară, Mihai Măniceanu, pian, Andreea Butnaru, pian.

O seară de gală

Mircea ȘTEFĂNESCU

Recitalul vocal și instrumental de la sala „George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din București, din seara zilei de 6 decembrie 2013, a fost susținut de mezzosoprana Claudia Codreanu, de pianista Diana Vodă Nuțeanu și de clarinetistul Constantin Urziceanu, care, fiecare în parte, au excelat și au fost mult aplaudați de public.

Sigur, a fost unul din momentele de vârf ale Festivalului Internațional de Muzică Contemporană, „MERIDIAN, Zilele

Diana Vodă

SNR-SIMC”, ediția IX-a 2013, chiar dacă multe dintre lucrările componistice auzite au fost scrise de patru-cinci decenii și altele, cum este **Suita pentru clarinet solo Noi proverbe** de Roman Vlad, au purtat marca de primă audiție absolută.

S-a cristalizat astfel în sala de recital starea de grație și de recunoștință față de unii dintre marii maeștri ai muzicii românești, oferindu-le acestora, o dată mai mult, posibilitatea să-și audă creațiile lor în public și în formule interpretative de calitate, ceea ce întotdeauna, pentru un compozitor este ce și-a dorit și își dorește cel mai mult.

În acest sens, s-au evidențiat nu numai gesturi de recunoștință din partea organizatorilor față de personalitățile la vârste înalte sau la vârsta senectuții și care, în lumea muzicii românești, sunt anturate de respect, ci și gesturi care au semnificația de restitutie, și poate, și de memento, ceea ce a creat în audiență și emoție și atmosfera de valoare a unei consistențe estetice.

Am ascultat astfel, într-o prioritate a evenimentului de artă, liedul **Poetul și marea** de Pascal Bentoiu pe versuri de Nina Cassian, două lieduri pentru voce și pian de Livia Teodorescu, **Toamna** și

Întoarcere în lied, pe versurile lui Nicolae Coman, Nicolae Coman două lieduri pentru voce și pian, **S-au aprins trunchiurile** și **A coborât despărțirea**, pe versuri de Ioana Tsasos, Dan Buciu **Inventar** pe versuri de Nina Cassian, Felicia Donceanu **Unde ești copilărie?** pe versuri proprii, Valentin Timaru **Noapte de mai** pe versuri de Lucian Blaga, trei lieduri pentru clarinet, mezzosoprană și clavecin de Thomas Beimele **Luna, Ay, Luna** pe texte românești, spaniole și tulcești și ciclul „Anotimpuri” de Diana Nuțeanu pe versuri de Lucian Blaga, **Autoportret, Mugurii, În lan, Amurg de toamnă, Colindă**.

Aceste lieduri sau piese vocale mai ample sau mai miniaturale, cu versuri în care se împletesc teme filozofice și teme existențiale, teme politice și teme pastorale, au fost interpretate de mezzosoprana Claudia Codreanu și de pianista Diana Vodă Nuțeanu cu mult rafinament, cu înțelegere și cu muzicalitate, cu acel talent care vine odată cu arta și creează artă. Claudia Codreanu are o voce puternică și dramatică totodată. Artista are degajarea fină, care o ajută să treacă dezinvolt de la un conținut implicat în texte, la altul, poate mult mai diferit. Ea își crează pe podium acea ambianță muzicală cuceritoare și de surâs, ceea ce a fost, în sens strict spectacular, o partidă câștigată.

La rândul său, pianista Diana Vodă Nuțeanu a secondat-o admirabil pe mezzosoprana Claudia Codreanu, în momentele inclusiv de

Claudia Codreanu

mare consum și siguranță pe claviatură și în cuplu, solicitate de muzicile respective.

În seara de 6 decembrie 2013, la acel concert de gală plasat între vârfurile Festivalului Internațional de Muzică Contemporană „MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC”, am ascultat **Suita pentru clarinet solo Noi Proverbe** de Roman Vlad, cu secvențele *Cine aleargă după doi iepuri, nu prinde nici unul, Ochii sunt oglinda sufletului, Nu mor caii, când vor câinii, Nu uita că și trandafirii cei mai frumoși au spini, Fiecare pasăre pe limba ei piere*. Impresia pe care mi-a lăsat-o această lucrare este că am în față un autentic succes artistic, și a cărui validitate este practic evidentă. Există aici în toate aceste fulgurații, ornamentații, în tot acest tempo ager, teafăr, și plin de viață până și la pierderea de respirație a clarinetistului, există, spun, ceva mult mai mult decât cultul îndrăznelilor juvenile. Roman Vlad este un compozitor matur. Muzica sa este nouă, este originală, este frumoasă, unduioasă și cu fior dramatic.

Un cuvânt special este de adresat clarinetistului Constantin Urziceanu, admirabil în această muzică de Roman Vlad, ca și în **Sonata pentru clarinet solo** de Tiberiu Olah, pe care deasemeni a interpretat-o și despre care s-a scris și s-au spus atâtea lucruri minunate încât nu are rost să le mai repet.

Revelație și surpriză la Opera Națională

Doina MOGA

Din când în când pe lângă obișnuitele-i spectacole de operă sau de balet, în care, de altfel, mai mereu, exista ceva valoros, fie că e vorba de repertoriu, interpreți, soliști, sau dirijori, foarte, foarte rar, ce-i drept, toți la un

și până la lăsarea ei în final, m-a înduioșat și încântat totul. Atât talmăcirea Alinei Cojocaru, care a dansat, a emoționat, a impresionat, a fermecat, a plutit, a pluti, iar a plutit și a povestit ca nimeni alta basmul, cât și a partenerului ei de scenă, Steve McRae, dotat cu calități deosebite: muzical, vesel, de o agilitate rară, excelent tehnician, reușind la perfecție suita de baterii mici, în ciuda tempoului draconic și incorect pe care l-a imprimat dirijorul; dar și a baletului în sine, care cu toată vârsta lui înaintată de aproximativ 180 de ani și cu un vocabular coregrafic limitat din punct de vedere tehnic, având doar 2-3 elemente mai spectaculoase, însă foarte ofertant artistic, prin bogata-i paleta de pantomimă, expresivitate, emoție, gingașie și vis.

Tot mare plăcere mi-a făcut și vizionarea ansamblului de balet, atât de inegal și haotic în alte spectacole, acum, foarte bine pus la punct, tehnic,

personal, răspunsul mi se pare simplu. S-a montat tocmai pentru că e foarte vechi, și probabil primul balet de sine stătător în care balerina s-a ridicat în poante, a stat în poante și a dansat în poante pe tot parcursul lui. Ori, se știe, sper, că între poante și baletul clasic este semnul egal. Apoi, tocmai, pentru că este cel mai vechi balet de sine stătător, el se află în repertoriul tuturor operelor mari din lume și deci, era o chestiune de etichetă ca el să existe și la Opera noastră bucureșteană. Și nu în ultimul rând, pentru că în ciuda modestiei partiturilor tehnice „La Sylphide”, mă refer la această variantă, în coregrafia lui August Bournonville, ce se joacă peste tot în lume, mai puțin la Paris unde a fost preferată prima variantă în coregrafia lui Pierre Lacotte (după Philippe Taglioni), evidențiază calități artistice rare, dar esențiale unui mari balerine: săritură, *echilibru*, grație, expresivitate, calități în care Alina Cojocaru excelează.

În fine, mie mi-a plăcut foarte mult. A fost un spectacol curat, duos, plin de candoare, fermecător, ca un cântec de leagăn care te calmează fără să te adoarmă, și care induce în suflet și minte o stare luminoasă, confortabilă, caldă, familiară, venită cumva din străbuni. Ar fi putut fi o seară perfectă dacă dirijorul Ciprian Teodorașcu ar fi avut habar despre balet în general (pentru că e cu totul altceva să dirijezi spectacole de balet, decât simfonii. Practic e altă meserie. Asta până când o înveți și o stăpânești bine), sau măcar, dacă ar fi respectat tempourile și dacă sub bagheta lui orchestra nu ar fi avut atâtea decalaje și nu ne-ar fi zdruncinat cu falsurile ei. Chiar și așa „La Sylphide”, interpretarea lui, soliștii, ansamblul, costumele, decorul, tot spectacolul în sine semnat de Johan Kobborg a fost minunat, iar Alina Cojocaru splendidă.

Aplauzele de asemenea au fost pe măsură, durată lor depășind chiar dimensiunea unui bis de calitate, și, *Surpriză...* seara nu s-a terminat aici. Minunile au continuat. Deoarece Moș Nicolae, în generozitatea lui, împreună cu ONB, ne-a mai făcut un mare cadou. Ni l-a adus pe Johan Kobborg în funcția de director al baletului, ceea ce este o uriașă șansă atât pentru instituția în cauză, prin înscrierea ei astfel, în circuitul marilor opere de pe mapamond, cât și pentru public, în fine pentru noi toți.

Wellcome, Johan Kobborg!
Felicități, ONB!

Alina Cojocaru (Silfida) și Steven McRae (James)

loc, ONB sparge tiparul și găzduiește câte un miracol (sau două). Așa s-a întâmplat acum, de Moș Nicolae, când a oferit publicului său, mai ales iubitorilor de gen, o premieră națională cu baletul în două acte „La Sylphide” de Herman Severin Løvenskiold.

Mănată de dorul de Alina Cojocaru, care a evoluat în rolul titular – și pe care de câte ori o văd, îmi spun că dacă prin absurd baletul n-ar fi existat, cu siguranță s-ar fi inventat pentru ea – dar și de bucuria și curiozitatea de a vedea cum a ieșit aici, acasă, acest exponat de muzeu, am fost prezentă în seara zilei de 7 decembrie în sala arhiplină a Operei. Și ceea ce am văzut, mi-a căzut foarte bine. Pentru că de la ridicarea cortinei

artistic, cu ținută și linie elegantă și foarte, foarte important și rar la noi, cu o mobilitate și expresivitate a fizionomiilor de-a dreptul reconfortantă.

Toate astea grație lui Johan Kobborg, talentatul balerin pe care nu demult îl aplaudam și noi alături de o lume întregă, dar care acum a trecut și de cealaltă parte a baricadei, punându-și harul în slujba realizării spectacolelor de balet și garantându-le calitatea, cu priceperea și numele său. S-a văzut!

Cu toate astea, destui melomani și chiar baletomani se întrebau în pauză de ce s-a montat tocmai acest balet: vechi, care nu are în limbajul lui fouette-uri, piruete, diagonale, fără spectaculozitate... Mie

„Academic jazz group”

Florian LUNGU

lașul cultural. Iașul artistic. Citadelă nu de mult înnoită cu un ansamblu urbanistic uriaș, Mall-ul „Pallas” – se pare, unul dintre cele mai mari din Europa...

În luna octombrie a.c. au avut loc în numeroase locații ale burgului moldav două ample manifestări concomitente, „**FILIT**” (Festivalul de Literatură și Traducere Iași – începând din 23 octombrie) și „**Festivalul Muzicii Românești**” ediția a XVII (21-27 octombrie). Amintita sărbătoare a artei sunetelor organizată de **Filarmonica de Stat „Moldova”** și **Universitatea de Arte „George Enescu”** din orașul gazdă în parteneriat cu **Consiliul Județean, Primăria Municipiului, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, Opera Națională Română din Iași, Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”** și **Casa de Cultură a Studenților**, a inclus un foarte reușit concert de jazz susținut în sala **CCS** (în incinta căreia ființează **Clubul de Jazz „Richard Oschanitzky”**) de către **Quintetul „Academic Jazz Grup”** sub coordonarea cadrelor didactice universitare **Romeo Cozma** și **Dan Spînu**.

„**Academic Jazz Group**” este un ansamblu cu formulă deschisă, perpetuu primenită, întemeiat în anii '90, prin componența sa perindându-se mai multe generații de tinere talente – să-i amintim doar pe pianiștii **Răzvan Boroda, Tudor Amarandei**, vocalistele **Marcela Buruian, Luiza Zan**, bass-iștii **Dan Spînu, Eddy Tîrîș**. În actuala alcătuire, multi-premiatul quintet îi cuprinde pe doi licențiați ai **Universității de Arte „George Enescu”**, talentatul percuționist **Cristian Cozma**, un abil arhitect de ritmuri, pe vocalista **Ilinca Traistă**, absolventă a Secției Canto, ca și pe trei studenți – **Alexandru Bîrlenghea** la ghitară bass (an IV), **Răzvan Pîrvu** la pian (an II), **Robert Cozma** la trombon /an II), mezinul familiei **Cozma**, bun (și premiat) improvizator. Omogenitate de ansamblu, creativitate spontană vădită semnificativ în inspirate solouri instrumentale și vocale, simț ritmic marcat de swing și, mai presus de toate un real spirit de echipă – iată atributele vădite de cei cinci admirabili tineri în

acreditarea unui program de recital aproape în întregime dedicat autorilor autohtoni. Astfel, au fost oferite publicului (la rândul său receptiv și entuziast) compoziții de **Richard Oschanitzky** – piesele de **free jazz** „Blue Brasil”, „Don't Be Sad” în versiunile instrumentale de aranjament asigurate de **Romeo Cozma**, alte două teme de același autor, „Umbră” și „Iubirea noastră” cu contribuția vocală măiestrită a **Ilincai Traistă**, „Printre nori” – dedicație a lui **Romeo Cozma** pentru **Richard Oschanitzky** și „Blues Răzvan” – piesă a pianistului **Răzvan Pîrvu** închinată memoriei lui **Johnny Răducanu**. Au mai fost interpretate cu dăruire, competență și juvenit patos piesele „Oriental Dance” de **Robert Cozma** (primă audiție), „Butterfly” de **Aziza Mustafa Zadeh** (aceasta fiind unica piesă străină din program), într-un aranjament recompensat cu premiu în anul 2012 și – surpriză pentru prezentatorul invitat, subsemnat al prezentelor rânduri – piesa „Un trifoi cu cinci foi” de **Florian Lungu**.

Inițiativa punerii în „pagină organizatorică” a acestui concert a aparținut cu deosebire pianistului, compozitorului (deținător a numeroase premii și distincții pentru creațiile sale, inclusiv în domeniile marii muzici), aranjorului, profesorului universitar, doctor în muzică **Romeo Cozma** (născut la 13 noiembrie 1955 la... București), artist pe care nu exagerăm estimându-l drept un veritabil **sine qua non** și **factotum** al jazz-ului ieșean contemporan.

Apel trist

„Trist”, pentru că nu prea vedem rezolvată situația într-o societate unde Radioul public desființează (!) redacția de muzică ușoară și unica emisiune de gen, „Top românesc”, a lui Titus Andrei (acesta urmând a fi pensionat, după câte am înțeles, așa cum postul public a făcut și cu Florin-Silviu Ursulescu, neavând pesemne nevoie de personalități în domeniu...)! La Radio România vor rămâne astfel redactori din noua generație, din categoria acelor care-i confundă pe Mălineanu cu Elly Roman sau pe Aurelian Andreescu cu Adrian Romcescu, acei „specialiști” pe care n-o să-i vezi niciodată la un concert de

muzică ușoară... Amărăciunea ne-a fost sporită de comunicatul semnat de compozitorii Jolt și Andrei Kerestely, textierii George Popovici și Marian Stere (acesta din urmă este și interpret și redactor la Radio România Internațional). Despre ce este vorba? La Antena 3, atunci când a fost invitată soprana Angela Gheorghiu, moderatoarea emisiunii a anunțat cu suficiență: „Vom vedea un video-clip cu marea soprană A. G. interpretând piesa „Copacul” a lui Aurelian Andreescu”. Altfel spus, melodia nu avea nici compozitor (J. Kerestely), nici textier (Ovidiu Dumitru), fiind atribuită solistului care o lansase! Și mai grav, aceeași situație se repetă în cazul genericului videoclipului, unde sunt trecuți toți cei implicați în producție, mai puțin autorii! Paradoxal, situația s-a repetat la ProTV

pe 1 decembrie, când timp de o oră a fost omagiat Aurelian Andreescu, fiind intervievați o serie de oameni de artă (în treacăt fie spus, unii nici nu-l cunoscuseră...). Ei bine, și aici a fost afișat tot timpul pe ecran „Copacul lui Aurelian Andreescu”, ca și cum acesta ar fi scris piesa! Fără a minimaliza rolul interpretului, dincolo de lipsa de profesionalism (aici se va ajunge în curând și la Radio România, unde valorile genului sânt îndepărtate una câte una), este vorba și de o lipsă de respect la adresa creatorilor, de aceea comunicatul poartă un titlu grăitor: „Nu despărțiți muzica de autorii săi!”. Deja apelul a fost semnat de zeci de oameni de muzică. Dar, cum spuneam mai sus, slabe șanse, dată fiind lipsa de cultură muzicală specifică din mass-media.

Adio, Temistocle Popa!

Octavian URSULESCU

Temistocle Popa a fost un colos al muzicii noastre ușoare, un creator de șlagăre ("hit maker", cum le spun americanii acestor muzicieni dotați cu un har rar) cum n-au fost mulți. Nu înșirăm aici toate piesele sale de succes, sunt zeci, publicăm alături textul cu care am însoțit CD-ul editat de UCMR cu puțin timp înaintea morții sale și astfel vă reamintim doar câteva din titlurile sale celebre. Împlinise 92 de ani în iunie 2013 gălățeanul acesta talentat, venit la București să cunoască gloria. Și a cunoscut-o din plin! După studii muzicale serioase a devenit instrumentist pe scenele de estradă,

până a început să compună, "Lalelele" din 1961 consacându-l. A scris muzica la zeci de filme de mare succes, a cucerit premii nenumărate la Mamaia, UCMR l-a recompensat cu multe distincții, pe pieptul său străluciau ordine și medalii, dar mai ales ne lasă o moștenire uriașă, cu sute de melodii nemuritoare, dintre care nu mai puțin de 67 scrise pentru prietenul său Dan Spătaru, cu care s-a întâlnit acum în Ceruri. Odată cu el dispăre și ultimul dintre cei patru mușchetari legați de trainică prietenie și fabulos talent – Radu Șerban, George Grigoriu, Vasile Veselovschi fiind ceilalți trei. Primii doi au festivaluri ce le poartă numele, aflu că la Pitești a demarat o competiție

închinată lui Veselovschi, normal ar fi ca la Galați (unde, în perioada asta, când politicienii se plâng că-i criză, pentru noaptea de Revelion s-a cheltuit incredibilă sumă de 600.000 de euro, în bună parte pentru artiști străini!) să fie instituit un concurs care să poarte numele autorului "Fanfarei militare", care defila în fața copilului de altădată pe bulevardul orașului de la Dunăre...

Ultima parte a vieții n-a fost din păcate tihnită pentru Temistocle Popa. În Ungaria sau Slovacia, de pildă, nu există această aberantă lege a restituirii în natură (la noi s-au confiscat școli, spitale, muzee, incredibil!), ci statul a oferit o sumă mică tuturor celor *în drept* (la noi nici asta nu e sigur mereu...). Dar legea strâmbă din România, care permite unor strănepoți de-ai 14-lea, cum se spune, să intre în posesia unor case în care au trăit oameni care le-au întreținut și care NU EI le confiscaseră, ci un cu totul alt regim (nu mai spun că mulți nu fuseseră evacuați, ci plecaseră de bunăvoie, unii vânzând sau fiind despăgubiți la vremea respectivă), a făcut ca blândul compozitor să fie nevoit să părăsească apartamentul în care a creat. A stat un timp în altul, mult mai modest, cu tencuiala căzută și mustind de igrasie, de unde a fost din nou evacuat fără milă, la 90 de ani. N-am scris niciodată, cum mi s-a reproșat, că ar fi trăit în mizerie, avea suficiente resurse materiale, ci că acest apartament e o mizerie și că e o mizerie cum este tratat, la o vârstă patriarhală. Subiectul a fost abordat într-o emisiune la ProTV, de Cătălin Măruță, și am fost impresionat să simt solidaritate umană. N-am fost la înmormântare, nu particip niciodată la funeralii, dar îmi pare rău că n-a fost expus într-un spațiu unde multă lume ar fi putut să-i aducă un omagiu. La funeralii au luat parte Horia Moculescu, Viorel Gavrilă, Ionel Tudor, Titus Andrei, Paul Grigoriu, Margareta Pâslaru. "Zâna bună" din filmul "Veronica" s-

a despărțit de compozitor cu cuvintele: "Imortalitatea lui Temistocle Popa este asigurată. A fost un mare compozitor, care a ajuns la sufletul tuturor ascultătorilor, de la mic la mare". Peste numai câteva zile i-am revăzut pe Temistocle Popa și pe Cornelia Teodosiu, soția sa, în postură de actori în filmul lui Al. G. Croitoru „Al treilea salt mortal”... Tot ce pot să sper este că nea Temi a luat cu el în lunga-i călătorie cartea pe care i-am dedicat-o și CD-ul editat de UCMR, în care am inserat textul de mai jos:

Temistocle Popa, un campion al șlagărului

*„Trecea fanfara militară/ În frunte c-un tambur major/
Tras prin inel, cu mustăcioară/ Și buzdugan strălucitor/ În pragul
unei nopți de vară/ Sub strălucirea stelelor/ Trecea fanfara
militară/ Cu tot alaiul ei sonor!”... Cine n-a fredonat măcar o dată*

acest mare șlagăr al muzicii ușoare românești, scris în 1968? El i-a fost inspirat compozitorului de amintirile copilăriei, când fanfara trecea cu surle și trâmbețe pe Calea Domnească din Galați, oraș unde văzuse lumina zilei, pe strada Vezuviului, la 21 iunie 1921. Dar „erupsese” cu talentu-i vulcanic mult mai devreme, prin 1954, iar în 1958 inegalabila Maria Tănase i-a cerut să-i compună un cântec, pentru că avea deja versurile pregătite: așa avea să se nască „În târgul Moșilor”, pe care marea artistă îl cânta, spre bucuria oamenilor simpli, în gura Oborului, cum se spunea, acolo unde toamna se aduna să se distreze o lume peștișă, în frunte cu copiii... Chiar dacă mai lansase anterior câteva piese de succes („Nu-s stelele de vină”, „București,

București”), putem afirma fără teama de a greși că „Lalele” a fost, în 1961, titlul care l-a consacrat pe Temistocle Popa, dovadă și succesul internațional: versiune germană (traducere de Siegfried Osten), sub titlul „Teresa”, sau poloneză (versiune de Amelia Lisicka), iar în Germania a fost chiar leit-motivul unui film artistic de lung-metraj! Povestea acestui cântec este amuzantă, pentru că inițial el a fost un vals și purta titlul... „Gagarin”, fiindcă se comandase compozitorilor noștri să slăvească pe note primul zbor al omului în Cosmos; așa s-au născut patru melodii aparținând unor creatori de frunte, dar după consumarea evenimentului, ca orice operă ocazională, acestea au căzut în uitare... Noroc cu Luigi Ionescu, aflat în vizită de „documentare” la Temistocle Popa: între cele câteva piese din sertar a fost audiată și „Gagarin”, dar solistul, se spune, a propus un alt ritm, la modă, cha-cha-cha, Aurel Storin a scris rapid noul text, iar piesa s-a lansat cu un succes fabulos la Teatrul de revistă „C. Tănase”, unde compozitorul era instrumentist în orchestră! Pe CD-ul de față ordinea nu respectă nicidecum cronologia anului de lansare; astfel, un alt hit uriaș, pe care-l rememorăm mereu când ne-aducem aminte de anii de școală, „În rîndul patru”, a fost distins cu premiul II la festivalul de la Mamaia în 1972. Temistocle Popa este singurul supraviețuitor al grupului celor patru „mușchetari”, mari compozitori și prieteni la toartă, Radu Șerban, Vasile Veselovschi și George Grigoriu fiind ceilalți trei. Cu acesta din urmă a colaborat, în tinerețe, și în calitate de interpret, încredințând în 1962 Trio-ului Grigoriu (frații George, Angel și Cezar) melodia „Poiana cu flori”.

*„Să știi măicuța mea/ Că port icoana ta/ În fiecare gând/
Oriunde și oricând/ Te-aud cum îmi cântai/ Te văd cum îmi
zâmbeai/ Și-ți văd și lacrima din ochi/ Când uneori mă
dojeneai...” „Măicuța mea” a deschis, în 1966, seria absolut impresionantă a colaborărilor cu Dan Spătaru, pentru care a*

compus peste 60 de cântece! Paradoxal, solistul nu a fost încântat atunci când a auzit pentru prima oară cântecul, părându-i-se nepotrivit pentru el! Apoi, avea să-l cânte până la sfârșitul vieții, cu succes neștirbit, chiar dacă, altă ciudățenie a vieții (și a jurilor!), piesa nu a fost premiată la festivalul de la Mamaia... Dintre zecile de titluri încredințate de Temistocle Popa solistului său preferat, acest CD mai include „Ce e cu tine?” (1967) și „Spune-mi unde, spune-mi cine”, pentru că am dorit să oferim o paletă interpretativă cât mai diversă. În cazul unora dintre șlagărele lansate de Dan Spătaru este vorba de foarte reușite versiuni; este cazul piesei „Să cântăm chitara mea”, pe care Fuego o include în mai toate recitalurile sale. E doar unul din titlurile extraordinare din banda sonoră a filmului „Cântecele mării”, co-producție româno-sovietică avându-i protagoniști de Dan Spătaru și Natalia Fateeva (mai că vă vine să fredonați, recunoașteți, „Noi doi și-o umbrelă!”).

Câteva dintre titlurile incluse pe acest album ne readuc în memorie numele unor mari artiști care nu mai sunt printre noi: Gică Petrescu („Cine știe a iubi”), Doina Badea („Șoapte de iubire”), actorul Ștefan Bănică (cu amuzantul „Gioconda se mărită”), Ileana Sărăroiu (cu romanța „Inimă”, care figurează în creația compozitorului alături de alte piese de aceeași factură, cântate de Dorina Drăghici sau Dan Spătaru). Nemaivorbind de Aurelian Andreescu, atât de nepăsător cu viața lui... Ne-a părăsit la numai 44 de ani, între cele mai îndrăgite piesele ale sale fiind și cea de pe discul de față, „Cu cine semeni dumneata?”.

Celelalte titluri de pe acest album cu adevărat de colecție sunt cântate de soliști în activitate, care fac apel întotdeauna la refrenele de mare melodicitate ale lui Temistocle

Popa. În 1974 compozitorul a lansat trei autentice hit-uri, și astăzi fără riduri: tânărul, pe atunci, Adrian Romcescu a lansat „Astă-seară m-am îndrăgostit”, în același an Marina Voica, cu vocea-i suavă, ne-a fermecat... „La malul mării”, iar Corina Chiriac ne-a propus „Un singur cuvânt”. În 1983, la reluarea, după șapte ani de întrerupere, a Festivalului de la Mamaia, Temistocle Popa este recompensat cu premiul II („Bine-ai venit, iubire!” - Mirabela Dauer), în același an fiind lansat cântecul

„Iubirea ta”, cu Cornel Constantiniu. Mai recente sunt melodiile „Vino, iubire!”, cu Daniel Iordăchioae (1990) și „Din dragoste, întoarce-te!”, cu Carmen Rădulescu (1992), dar nu putem uita titluri definitorii pentru muzica ușoară românească, ca și pentru vedetele respective: „Margarete” (flori făcute celebre de... Margareta Pâslaru), „Iubite!” (Angela Similea), „Mi-e dor de tine” (Cătălin Crișan), „Iubește-mă!” (Monica Anghel). În ce privește textierii, „partea leului” și-o trag, pe drept cuvânt, autorii săi preferați, Mircea Block și Aurel Storin. Doar 25 de titluri selectate dintr-o creație ce numără peste 500 de melodii, iată o întreprindere extrem de dificilă. Personal, aș mai fi avut unele preferințe, în frunte cu

„Sunt vagabondul vieții mele”, una dintre cele mai cântate și gustate piese ale ultimilor ani, dar cu siguranță Uniunea Compozitorilor va mai edita asemenea albume și vor mai fi ocazii. Legat de UCMR, să notăm că Temistocle Popa a fost premiat de nu mai puțin de 12 ori de UCMR, care i-a acordat în 1999 un Premiu de Excelență. Distincția oferită creatorului de revista „Actualitatea muzicală”, în același an, se intitula „O viață dedicată cântecului” - și așa a fost existența acestui veritabil campion al șlagărului, cu un loc asigurat într-un eventual „Hall of fame” al muzicii ușoare românești!

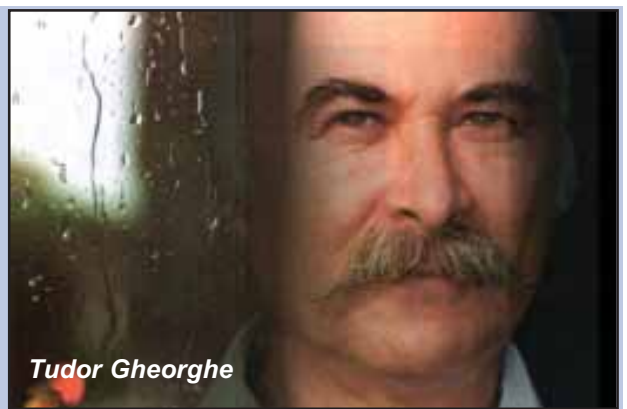
Un regal

Elvira STINGHE

Tudor Gheorghe a oferit o seară magică la Sala Radio, în fața unui public ales, în care am zărit o sumedenie de personalități ale vieții publice și artistice. Aceasta deoarece Asociația culturală Regal d'Art (doamna Lili Bobu este o femeie extraordinară, mare iubitoare de cultură) a dorit să-i apropie pe artiști, deoarece se știe că, din cauza programului încărcat sau pentru că pur și simplu nu sunt invitați, aceștia nu prea cunosc realizările colegilor de breaslă. De această dată au venit cu toții să-și încălzească sufletul la flacăra vie a talentului bardului-actor Tudor Gheorghe, într-o seară de iarnă când nu-ți prea vine să ieși din casă... „Pelerin în țara nimănu” a adus în scenă cântece minunate pe versurile poezilor Grigore Vieru și Mircea Micu, acompaniamentul muzical, de mare rafinament și discreție, fiind asigurat de orchestra „Nova Music”, dirijată de Marius Hristescu. O adiere de poezie profundă și de muzică adevărată, într-un recital

care a demonstrat convingător de ce Tudor Gheorghe face pretutindeni săli arhipline: pentru că este natural, firesc, nimic artificial, nici un truc actoricesc, pentru că știe să treacă cu eleganță de la zâmbet la gravitate. Și pentru că trăiește poezia, știe s-o rostească și s-o pună pe cea mai potrivită muzică. În acest demers frumos (mai că ne miră că

se mai fac asemenea gesturi în ziua de azi!), Asociația culturală Regal d'Art a avut alături Radio România Actualități, Școala de televiziune „Tudor Vornicu”, Exotique România (manager general Pușa Hack), Florăria „Cristina” (și aici există o femeie nobilă, Cristina Iatan), Phoenicia Grand Hotel, câteva edituri, Radio România on-line, precum și o serie de site-uri care au promovat evenimentul. Cum spuneam, conceptul „Artiști pentru artiști” a reușit performanța de a aduce alături de Tudor Gheorghe pe membrii corului „Madrigal”, pe Stela Popescu, Jolt Kerestely, Fuego (marele prieten al lui Grigore Vieru, pe versurile căruia a

Tudor Gheorghe

scris multe cântece frumoase), Mirabela Dauer, Irina Loghin, Carmen Aldea Vlad, Alina și Romeo Negoiasă (formația Alesis), Anastasia Lazariuc, Adrian Daminescu, Stela Enache, Vlad Miriță, Gheorghe Turda, Ana-Maria Păunescu, Iuliana Marciuc, Connect-R. La final, în aplauzele unui public care a solicitat zadarnic un bis, ambasadorul Republicii Moldova, Iurie Reniță, i-a înmănat lui Tudor Gheorghe un frumos trofeu. Dar trofeul cel mai important pentru artist (am fi dorit la final o fotografie de grup, „de familie”, cu toți artiștii prezenți pe scenă lângă Tudor Gheorghe) rămâne aprecierea sinceră a exigențelor colegi de breaslă...

Un nou musical al lui Roman Vlad

La început de decembrie și sfârșit de an, Opera Comică pentru Copii a lansat o nouă premieră: musicalul „Soacra cu trei nurori”, după binecunoscuta poveste a lui Ion Creangă. Marea actriță

Stela Popescu

Stela Popescu a revenit pe scena giuleșteană în dublă ipostază: interpretează rolul principal și regizor.

Și pentru tânărul și talentatul compozitor Roman Vlad musicalul „Soacra cu trei nurori” reprezintă o revenire la Opera Comică pentru Copii, el semnând muzica pentru cel de-al cincilea spectacol. Colaborarea dintre Stela Popescu și Roman Vlad datează de ceva vreme. Cele mai de succes producții ale formidabilei echipe sunt musicalurile „Diamantul și găscă” (după Sir Arthur Conan Doyle) și „Scufița roșie” (după Frații Grimm). Să ne reamintim și că în musicalul „Piatra din casă” (regia Cristian Mihăilescu) Stela Popescu a jucat în rolul principal, iar musicalul „O noapte fructuoasă” a fost prezentat pe Broadway, pe scena de la Town Hall. „Soacra cu trei nurori a fost pentru mine o nouă provocare, am lucrat mult la acest spectacol, câteva luni, dar a fost și o reală plăcere” – a spus Roman Vlad imediat după premieră. „Sunt șapte personaje foarte bine conturate, cărora m-am străduit să le găsesc corespunzătoare muzicale adecvate. La fel și momentele de dans susținute

Oana Șerban, Fang Shuang

de baletul Operei Comice... Am ținut cont de publicul foarte tânăr, am scris o muzică atrăgătoare, accesibilă, și în același timp am creat structurile componistice specifice unui spectacol de actualitate”.

Scenografia este semnată de Viorica Petrovici, asistent de regie este tenorul Valentin Racoveanu, iar coregrafia aparține lui Mihai Babușka și Vali Roșca. Alături de Stela Popescu și de baletul Operei Comice pentru Copii joacă Raluca Oprea, Oana Șerban, Roberta Enișor, Lucia Racoveanu, Daniel Filipescu, Jennifer Dumitrașcu, Gabriela Daha, Andrei Lazăr,

Bogdan Șerban, Levente Ambrus, Andrei Roșu ș.a. O apariție spectaculoasă (are 1,90 m înălțime!) este baritonul chinez Fang Shuang în rolul unuia dintre fiii „soacrei” Stela Popescu. În 2005 a venit să studieze canto clasic în România, este absolvent al Universității Naționale de Muzică București, colaborează cu Opera Comică pentru Copii și s-a calificat recent în etapa superioară a concursului X

Smaranda Oțeanu Bunea, Roman Vlad

Factor obținând 3 DA.

Text și foto: **Oana GEORGESCU**

Iurie Sadovnic, Orheianu'...

A înființat prima sa formație, "Haiducii", în orașul natal Susleni, raionul Orhei din Rep. Moldova. După ce a lansat întâiul șlagăr - "Mândru cum mă lași pe mine", cu ocazia unui spectacol la Filarmonică, spectatorii l-au bisat și au început să strige: "Să cânte Orheianu'!". "De-atunci mi-a rămas acest nume. Era în 1976..." - ne-a spus binecunoscutul cantautor de dincolo de Prut, Iurie Sadovnic, prezent la București la un eveniment organizat de reputatul promotor Dorin Irimia. Când s-a organizat concurs pentru solistul legendarei formații "Noroc" a lui Mihai Dolgan (cine nu a fredonat și nu a dansat pe acordurile melodiilor "De ce plâng chitarele" sau "Cântă un artist"?!), dintre cei 60 de candidați, el și cu o fată au fost aleșii. Dar, a trebuit să plece în armată... Avea să cânte mai târziu în formația lui Dolgan, "Contemporanul".

"Am cântat și în armată, în orchestra de Jazz a Diviziei din orașul Nikolaev din Ucraina. Eram tanchist!

Iurie Sadovnic, Viorel Burlacu

Acolo am învățat enorm, m-am pregătit practic pentru scenă, pentru concertele live, pentru spectacolele cu public.. Era o zonă înconjurată de sate românești. Parcă era un duh românesc acolo... Nikolaev era și un

oraș muzical. Îmi aduc aminte că în școlile și instituțiile muzicale din Ucraina se predau armoniile lui Ion Aldea Teodorovici".

Iurie Sadovnic "Orheianu'" a urmat apoi Facultatea de Regie din cadrul Institutului de Arte din Chișinău. A vrut să fie regizor, dar "între film și muzică, a biruit muzică".

În timpul studenției a cântat în formația "Sonor" împreună cu Anastasia Lazariuc. Cei doi interpreți au fost colegi de școală. A colaborat apoi cu formația "Bucuria" a fraților Teodorovici. Vă aduceți aminte de piesa "Melancolie, dulce melodie"?!... "În 1976, atunci când cântam în formația Mariei Codreanu, am avut fericirea să fiu în zece spectacole împreună cu fabulosul Czeslaw Niemen. Era vestit, făcuse revoluție în Europa. Cânta poezia clasicilor polonezi și poezia rusească și compunea atât de frumos și de profund! Era un fenomen! Atunci am știut că vreau să cânt poezie! Tot atunci am fost în turneu la Baikonur unde am cântat celor de la Stația Spațială Internațională. Țin minte cum inginerii ne-au povestit despre OZN-uri, despre spațiu, despre Univers, despre gravitație și levitație. Totul era adevărat!".

În anul 1983 Iurie Sadovnic a înființat, în cadrul Filarmonicii din Chișinău, propria formație, "Legenda". "Mi-am împlinit visul de a cânta poezia clasicilor și a poezilor contemporani" - ne-a mărturisit artistul.

"Compunând pe versurile lui Eminescu, Grigore Vieru, Minulescu, Blaga, Federico Garcia Lorca, Lope de Vega, Adrian Păunescu am vrut să ofer oamenilor o oază de melancolie, de refugiu, de frumos... Cânt în limba română, rusă, poloneză și franceză. Pe versurile lui Nicolae Rubțov îmi cântam melodiile în Cenaclul Totuși iubirea al lui Adrian Păunescu, unde eram invitat foarte des". Cu "Legenda" a călătorit între 1983 și 1996 peste tot, în fosta URSS, în Franța, Germania, Danemarca, Ungaria, Polonia, Mongolia.

Îi place să combine folclorul cu muzica de jazz, rock, folk, are un volum de poezii, "Am să plec în codrul verde", și a lansat până acum șase discuri. Lucrează la cel de-al șaptelea CD, care va conține piese compuse de el, pe versurile lui Grigore Vieru, Ion Minulescu, Adrian Păunescu și Robert Hearts, un poet irlandez... Se va numi "Omul frumos" sau "Pasărea Măiastră". Atunci când l-am întrebat când va fi lansat, Iurie Sadovnic Orheianu', Artist Emerit al Rep. Moldova (1984) și distins în 1993 cu Ordinul "Meritul Civic", mi-a răspuns senin: "Nu știu, la penultimul disc, Evadare, am lucrat 6 ani..."

Text și foto: **Oana GEORGESCU**

Revanșa adevăraților cântăreți

Mihai CHIHER

Am fost o clipă să scriu “revanșa dinozaurilor” sau “marginalizaților”, dar n-are rost nici tangențial să ne referim la cei care, din ignoranță sau chiar din reavoință, au făcut ca adevăratele valori ale muzicii ușoare românești să aibă atât de rar ocazia să se întâlnească, pe micul ecran, la radio sau în concerte, cu publicul care îi iubește. Ei nu se războiesc cu nimeni, nu au nevoie de nici o revanșă, pentru că au fost mereu pe locul I, n-au pierdut nici un meci! Dovada zdrobitoare a superiorității acestor corifei ai genului (acum au fost doar 9 dintre ei, dar mai sunt și alții) a făcut-o spectacolul “Ziua muzicii ușoare românești de altădată”, de la Sibiu. Am înțeles că a fost ediția a III-a a manifestării și că aceasta este titulatura aleasă de la bun început, dar poate ar fi fost mai potrivit ceva de genul “Șlagărele tinereții noastre” sau chiar “Parada

Marina Voica

Mihai Constantinescu

vedetelor și a șlagărelor”, pentru că atunci când spunem “de altădată” ne gândim mai degrabă la Zavaidoc, Cristian Vasile, Jean Moscopol, Titi Botez... Dar, să fim bine înțeleși, titlul contează mai puțin, afișul a fost frumos, iar Casa de cultură a sindicatelor a fost luată cu asalt, cele 600 de bilete epuizându-se cu mult timp înainte, cu un afișaj minimal. Pentru că publicul îi dorește, îi așteaptă, îi iubește necondiționat pe acești demni reprezentanți ai muzicii ușoare românești, pentru că publicul s-a săturat de scandaluri, silicoane, playback și false “voci ale României”: oameni buni, acestea sunt adevăratele voci ale României, nu

imitatorii jalnici cu care suntem asaltați! Prin această inițiativă, susținută de Primărie și Consiliul local, Sibiu a dat o lecție tuturor orașelor din țară, promotorii cucerii la rândul lor de evoluția celor 9, anunțând intenția de a organiza un turneu național, cu reprezentării inclusiv la Sala Palatului, precum și un mega-show la primăvară, tot la Sibiu. Organizarea, impecabilă (cazare de 4 stele, transport, masă, totul la superlativ), a aparținut Casei municipale de cultură din Sibiu, unde director este coregraful Ovidiu Dragoman, un artist care știe cum să-și trateze colegii de breaslă. Să mai spunem că sonorizarea și luminile au fost perfecte? N-ar avea rost.

Fiind vorba de 9 artiști, s-a stabilit ca fiecare să aducă în scenă 4 din cele mai mari șlagăre, pentru a rezulta o seară cu adevărat magică. Și a rezultat! Veteranul spectacolului, Alexandru Jula, nu putea ocoli “Soția prietenului meu” sau “Floare albă din Pireu”, dar a spus și glume, pentru ca la final toată sala să cânte cu el amuzantul “La viața mea”. Mezina Carmen Trandafir, 38 de ani, s-a bazat, firesc, pe șlagărele lui Marius Țeicu și George Natsis, în timp ce Daniel lordăchioae a făcut apel la piesele de succes scrise pentru el de Ion Cristinoiu și Dumitru Lupu. Evident acesta din urmă, cu “Gara mică” și nu numai, nu a lipsit din recitalul îndrăgitului cântăreț Gabriel Dorobanțu. Am spus mai sus că sintagma “de altădată” nu e foarte potrivită, fiindcă lordăchioae a cântat o compoziție proprie recentă, la fel Mihai Constantinescu (care, evident, a ridicat sala în picioare cu “Sus în deal” sau “Haideți la joacă”), în timp ce Marina Florea a adăugat

mai vechilor hit-uri compuse de George Grigoriu sau Ionel Tudor o piesă nouă, aparținând lui Mihai Alexandru. Stela Enache a fost fidelă, firește, compozițiilor lui Florin Bogardo, reamintindu-ne “Anii de liceu” când fredonam cu toții “Să nu uităm să iubim trandafirii” sau “Diminețile mele”. Adrian Daminescu ne-a readus în memorie piese de Vasile Veselovschi (“Și m-am îndrăgostit de tine”) și Dinu Giurgiu (“Într-o zi”), dar și vibranta sa compoziție “România”. Ca și Gabriel Dorobanțu sau Carmen Trandafir, și Marina Voica a recurs la un colaj din câteva mai

Gabriel Dorobanțu

Marina Florea

vechi succese ale sale, după care, într-o formă de zile mari (la ea fiecare gest sau cuvânt este gândit), a evocat, în două binecunoscute compoziții proprii, “Căsuța de la marginea satului” și “Cafeneaua” unde stă într-un colț, privind cum afară plouă, plouă... Finalul recitalului ei a fost ca un mesaj dureros și nostalgic, din partea tuturor artiștilor din spectacol, pentru publicul care, ridicat în picioare, ovaționa, prin piesa lui Gherase Dendrino, “Să nu ne despărțim”. Nouă ne revine de fapt datoria de a face totul pentru a nu ne despărți niciodată de acești artiști fără pereche!

Parfum de crizanteme

Fulvia MICU

Vasile Vasilache, Florentin Delmar, Nicolae Kirculescu, Ionel Fernic, Mia Braia, Gheorghe Zamfir, Guilelm Șorban, Nelu Danielescu, Vespasian Vasilescu, Aurel Maxiny sunt doar câțiva dintre compozitorii readuși în memoria afectivă a publicului prin creațiile lor inspirate într-un concert cu adevărat excepțional găzduit de eleganta sală a teatrului din Deva (unde cândva ființa teatrului de revistă, din păcate azi instituția la care au cântat Ovidiu Komornyik, Irina Soroiu, Florin Mureșan fiind doar o amintire...). Este, practic, un festival național al romanței, ajuns la ediția a III-a și inițiat de cunoscuta interpretă Mariana Deac, aceasta invitând la actuala ediție nume de primă mărime ale genului. Organizată de Consiliul județean Hunedoara prin intermediul C. J. C. P. C. T., unde Mariana Deac este directoare din 2005, această autentică sărbătoare a cântecului românesc a avut toate atributele unei reprezentații de gală: decoruri frumoase, aranjamente florale (florăria Simbol), sunet și lumini de calitate (Bell Sound), cupe de șampanie pentru toți spectatorii în pauză (!) și mai ales o orchestră valoroasă, mulți dintre instrumentiști făcând parte din

Florin Georgescu

formația timișoreană "Virtuozii Banatului": Ilie și Radu Vincu – viori, Ionicuț Butan – clarinet, Costel Haida – contrabas, Cristi Stanca – acordeon, Kalman Urszui – pian (pe acesta din urmă îl aplaudasem în postură de acordeonist la festivalul de la Zlatna, despre care am scris). Și dacă tot am amintit de festivalul "Te-aștept pe același drum – In memoriam Valer Ponoran" de la Zlatna, doi dintre laureații ultimelor două ediții, ambii din județul Hunedoara, au evoluat în concertul de față – este vorba

Matilda Pascal Cojocărița, Ștefan Cigu

de tinerii Cristian Fodor și Lorena Pascu. Mariana Deac a adus în scenă cu desăvârșită muzicalitate "Parfumul de romanță", cum a intitulat ea festivalul, cu o selecție impecabilă de patru cântece celebre - "Parcă ieri te-am văzut", "Pe sub fereastră curge-un râu", "Călugărul din vechiul schit", "Te-aștept pe același drum" - și a invitat alături de ea vedete de calibru din întreaga țară. Astfel, de la Timișoara a venit renumitul Petrică Moise, compozitor și interpret cu studii de percuție și absolvent de

Mariana Deac

Conservator, colaborările sale cu Filarmonica din Timișoara fiind memorabile. Dacă acesta este binecunoscut, o surpriză extrem de plăcută a reprezentat-o fiica sa Lia Moise. Cum cu puțină vreme în urmă susținuse un recital de clasă pe scena festivalului "Crizantema de aur" (de ce oare nu se mai transmite pe micul ecran? Bilă neagră pentru organizatori...), Matilda Pascal Cojocărița l-a reeditat parțial la Deva, împreună cu soțul ei, dirijorul și violonistul Ștefan Cigu, în repertoriu figurând și titluri vechi, de pe albumul "Melodii de-atunci, cântate acum", dar și romanțe noi, lansate în concursul de creație la Târgoviște. Adevărat recordman al "Crizantemei" (din cele 46 de ediții a participat la 30!), tenorul Florin Georgescu a dominat scena cu vocea sa, abordând și romanțe celebre, și canzonete ("O sole mio"),

și "Traviata" (Brindisi), spre încântarea unui public exigent și cunoscător.

Gala de la Deva i-a făcut pe mulți cei din sală să lăcrimeze și să se emoționeze ascultând "Zaraza", "Frumoasa mea cu ochii verzi", "Îți mai aduci aminte, doamnă?", "Să nu-ți spui dorul nimănui", "Dorul meu a-nnebunit", "Smaranda", "Mi-e dor", "De ce m-ați dus de lângă voi?", "Numai una", "O adoram de-o vreme-ntreagă", "De ți-ar spune poarta ta...", "Dragoste, buruiună rea", "De tine nu-mi mai este dor" și alte piese intrate în conștiința marelui public. Ca un corolar, la final toți participanții au interpretat laolaltă cu publicul un vechi cântec de Crăciun și "Ciobănaș cu 300 de oi". A fost, cu adevărat, o seară magică!

Trofee mai multe decât concurenți?

Gabi MATEI

După modelul occidental (american?) au început să se desfășoare și în țărișoara noastră gale de decernare a unor premii muzicale: de unde la început erau doar una - două, acum s-au înmulțit precum ciupercile după ploaie, toate fiind "naționale" și chiar "internaționale"! Cu titulaturi pompoase, covor roșu, trofee speciale, reporteri, o maițumăreală tip Oscar, de crezi că industria muzicală autohtonă e cea mai tare din Europa (deși are mici lipsuri, pe ici pe colo, în puncte esențiale). Când citești lista premiaților, afli că avem zeci de artiști de mare impact, numiți "noile senzații", de care nici nu ai auzit... Inflația acesta face rău și celor valoroși - puțini la număr - care se trezesc amestecați în ciorba aceasta gătită după rețetare ciudate. Iar fiecare gală se declară "cea mai importantă decernare". Iată doar câteva dintre aceste gale cu titulaturi neapărat englezești.

Media Music Awards 2013 (Sibiu)

Pe trei scene din Piața Mare a Sibiului, în fața a 20.000 de spectatori, au urcat artiști care au cântat și au fost premiați în funcție de difuzările radio-Tv-online din ultimul an, monitorizate de Media Forest (dar nu știm cât la sută din spațiul media este monitorizat). La cea de-a doua ediție a premiilor Media Forest, casa de discuri ai cărei artiști au cele mai multe difuzări este Cat Music, câștigătoare a trofeului BEST LABEL, What's Up a plecat cu două premii: Best New Artist și Best Video, Elena Gheorghe a luat premiul special Media Forest Award, Voltaj, câștigătoare a premiului Best Group, s-a prezentat cu un show inedit, alături de Maximilian, Vali Crăciunescu și

Alina Crișan la saxofon. Băieții de la Alb Negru au încheiat seara cu două trofee pentru Best Pop și Best Song,

Romanian Music Awards 2013 (Brașov)

Eveniment-show care a avut loc în Piața Sfatului din Brașov, în fața a 30.000 de spectatori fiind transmis în țară și la posturi de televiziune de profil din 19 țări (?). **Cargo** a primit premiul **Lifetime Award**. **Andra** și-a adjudecat două trofee: "**Best Female**" și "**Cea mai difuzată piesă**": What's Up feat. Andra - K la Meteo. **Nicole Cherry** a câștigat **Best New Act** și **Radio 21 Awards**.

Trupa **LaLa Band** a primit trofeul **Teen Icon Award**. Formația **Vunk** a câștigat premiul **Best Rock**, pentru al treilea an la rând, iar **Corne Ilie** a și prezentat gala... alături de Gina Pistol.

Romanian Top Hits Music Awards (Bacău)

Eveniment care a avut loc timp de două seri în **Piața Tricolorului** din **Bacău**. **Andra** a primit premiul **Girls Top Hit 2013**, iar **Loredana**, trofeul pentru **Artistul Anului 2013 în România**. **Nicole Cherry** - artist debutant - și-a adjudecat distincția **New Artist Of The Year 2013**. Premiul **Best Club Show 2013** a fost câștigat de **Naguale & Kazibo Music**. **Romanian Top Hits Music Awards** a ajuns deja la cea de-a șaptea ediție, iar anul acesta au participat la eveniment, după spusele organizatorilor, peste 50 de artiști din țară și din afara țării, dintre care 18 au fost premiați.

Mamaia Music Awards

Prima ediție a galei **Mamaia Music Awards 2013** a avut loc la Crema Beach din Mamaia. **Andra** a fost cea care a deschis evenimentul, ei revenindu-i premiul pentru **Best Female Artist**. Show pe plaja din Mamaia pentru **Loredana** - premiată pentru (surpriză!) Cel mai bun cântec - "**Viva Mamaia!**", imnul stațiunii,

cântat alături de Cabron, Alex Velea și Radu Mazăre. **Nicole Cherry** a primit titlul de "**Cel mai bun nou artist**". Organizatorii evenimentului au acordat un premiu și pentru cea mai bună casă de discuri, trofeu câștigat de **MediaPro Music**.

În ritmul acesta, fiecare orășel cu primar ambițios va avea în curând propria gală de decernare a "adevăratelor" premii Romanian Hits. Evident, cam aceleași nume se găsesc pe toate listele, de aceea nu am specificat decât câteva trofee de la fiecare gală. Multe premii, puțini artiști... În fapt, este o luptă pentru difuzare între casele de discuri MediaPro Music, Cat Music, Roton.

Evenimentele s-au transformat din gale muzicale în evenimente mondene, pierzându-și astfel din importanța artistică, ceea ce nu este cazul cu alte decernări de premii, profesioniste, ca la "Actualitatea Muzicală", de pildă. Mai gravă este însă pedalarea aproape exclusivă pe sonorități de impact imediat, efemer, o muzică "comercială". Nu găsim muzica ușoară, folk, găsim foarte puțin pop sau rock. Ni se sugerează că asta vrea publicul - total fals, publicul vrea muzică de calitate, care însă nu i se oferă de posturile radio și tv la ora actuală. Dacă i s-ar oferi, altele ar fi premiile galelor...

Muzica sufletului tău

Yvonne MĂRGĂRIT

A III-a ediție a Galei "Ovo Music", organizată de casa de producție omonimă și de Asociația culturală "Ovo", a fost ca o picătură pierdută în oceanul concertelor cu vedete străine aduse la Sala Palatului de impresari dornici de câștig mare, rapid și facil, pentru că a organiza un spectacol cu 22 de artiști români, cu orchestre, prezentator, regie (actorul Lucian Nuță), ecrane de proiecție și toate cele este infinit mai pretențios și

Angela Similea, Ovidiu Komorniyk

Verban. Foarte cântat a fost și Dumitru Lupu, cu două piese de Ileana Șipoteanu ("Am trup de ceață", "De ce-s ochii tăi albaștri?") și marele șlagăr "Mă-ntorc la tine, mare albastră" de Daniel lordăchioae, acesta împreună cu un cor al elevilor săi de la Academia de arte frumoase. Nu puțini au fost protagoniștii care au apelat la compoziții proprii, cum ar fi Mihai Constantinescu (firesc), care a cântat "Și te-am iubit" și "Ce-ar fi" alături de grupul de dans "As" de la Palatul copiilor, condus de Mona Teodorescu. La rândul lui lordăchioae ne-a trimis cu... o lună în urmă ("Octombrie, marți"), Florin Mureșan ne-a propus "Spune-mi de

Ileana Șipoteanu

incumbă mult profesionalism. Și, în ciuda ofertelor tentante ale "concrenței" (dar cu ce prețuri, oameni buni!), publicul fidel a venit în număr mare la vedetele autohtone, cu care are rar ocazia să se întâlnească. Conform tradiției, Ovidiu Komorniyk, inițiatorul acestei manifestări unice (el a oferit diplome superbe tuturor colegilor săi), a deschis balul cu un titlu... neadevărat, "Te-am trădat", fiindcă el nu și-a trădat nici spectatorii, nici colegii, organizând cu bani de acasă acest concert. În plus, a oferit melodii frumoase unora dintre participanți: Angela Similea (foarte gustate duetele lor), Alina Mavrodin, Flavia Stoica, Ella

Adrian Enache

ce”, iar Zoe Alecu a dat viață compozițiilor proprii “Încă un tren” și “La șaispe ani”. Nu intenționăm să facem un

de Andrei Kerestely, pe Anastasia Lazariuc propunându-ne un frumos cântec al compozitorului basarabean Mircea Guțu (“Nu-mi pare rău”) sau pe Alina Mavrodin interpretând cu caldă sensibilitate două compoziții de Komornyik și Emanuel Gheorghe, pe inspirate versuri proprii, de pe discul său “de aur”, multilaureat, “Povești de dragoste”. Nu numai Angela Similea și Ovidiu Komornyik au fost acompaniați de o orchestră, ci și Silvia Dumitrescu: ea a avut alături un grup condus de compozitorul Virgil Popescu, cântând de altfel două creații ale acestuia, “Fiorul iubirii” și “Asta e opinia mea”. Recitalul ei a ocazionat și acordarea unei diplome “In memoriam Doru Căplescu”, împlinindu-se 20 de ani de la stingerea din viață a talentatului muzician. Un moment special a fost oferit, la debutul ei în Gală, de eleganta Silvia Chifiriuc, cu două piese de pe albumul de autor pe care i l-a încredințat cunoscutul compozitor basarabean Yan Raiburg, “Noi

Anastasia Lazariuc

top al compozitorilor, dar ne-am bucurat să constatăm că numele importante ale genului sunt mereu în actualitate: Marius Țeicu a fost prezent cu șlagărele “Eu te voi iubi” (Adrian Daminescu) și “Mama, doar mama” (Corina Chiriac), Nicolae Caragia a fost cântat de Corina Chiriac (“Aseară unde-ai fost?”, cu versurile amuzante ale interpretei) și Anastasia Lazariuc (“Nu te mai cred”), așa cum Sanda Ladoși a rămas fidelă delicatelor filigranări sonore marca Dan Iagnov (“E iarnă și e seară iar”, “Totul e perfect”, ambele pe versurile Andreei Andrei). Gala a fost în sine un triumf atât al interpreților, al vocilor importante ale genului, cât și al creatorilor, pentru că a fost o adevărată încântare să le ascultăm pe Angela Similea dând viață pieselor “După noapte vine zi” de Aurel Giroveanu și “E frumos la mine-n suflet” de Marcel Dragomir, pe Natalia Guberna readucând în memoria publicului șlagărul său

Alina Mavrodin

ne iubim” (versuri Xenia Suruceanu/ Silvia Chifiriuc) și “E voia ta” (versuri Grigore Vieru). Carmen Trandafir a acordat credit tinerilor autori Bogdan Tașcău (Mr. M) și Vlad Crețu, fiind co-autoare la text și având alături de ea 4 tineri și moderni dansatori. Se înțelege, au fost și interpreți care au apelat la repertoriul internațional, cu melodii în original sau cu text românesc, între aceștia fiind Luminița Anghel, Florin Mureșan, Carmen Trandafir, Carmen Rădulescu, Adrian Daminescu, Cornel Verban; mai mult, temperamentalul Adrian Enache (mai popular ca oricând de când cu reclamele la farmaciile Catena!), în avanpremiera turneului său în SUA, a oferit un incendiar colaj din melodiile lui Elvis Presley, alături de baletul Teatrului de revistă “C. Tănase”.

Silvia Chifiriuc

“O iubire mi-a bătut la geam” de Dinu Giurgiu, pe Luminița Anghel cântând cu patos “You Took My Soul”

La final, după 4 ore, toți cei prezenți au apreciat că a fost un spectacol mai reușit decât cel de anul trecut, așa încât, citând piesa cântată la final în duet de Angela Similea și Ovidiu Komornyik, rămânem “Prietenii pentru totdeauna” și... să sperăm că va mai fi și Gala Ovo Music cu nr. 4! (Foto: Tudor Apolozan)

Povestea (și... poveștile!) continuă (V)

Octavian URSULESCU

La scurtă vreme după cucerirea primului "Cerb de aur" de către un artist din țara noastră, Luminița Dobrescu este invitată să participe la un show TV în Olanda, alături de câștigătoarea "bronzului", olandeza Conny Vink. În același an 1969 întreprinde turnee în Suedia, Iugoslavia, Belgia, RDG (cântă în spectacolul de inaugurare a televiziunii în culori), Israel (alături de Constantin Drăghici, Dan Spătaru, Mihaela Mihai, Sergiu Cioiu), semn că victoria de la Brașov a făcut înconjurul lumii. Și astăzi este extrem de populară și de dorită în Israel, ca și în toate țările unde a evoluat. Vara lui 1969 îi aduce Luminiței un premiu II la puternicul festival internațional de la Bratislava, Cehoslovacia ("Bratislavská Lyra") și conduce de asemenea către premii, la Creație, melodiile cărora le dă viață la festivalul de la Mamaia ("Of, inimioară", "Ai plecat răsând"). În paralel, este tot mai solicitată de alți compozitori, interpretând cu succes melodii de Alexandru Mandy ("Masa tăcerii", "Romanța dragostei") și Cornel Fugaru ("De ce?"), împreună cu acesta din urmă efectuând mai multe turnee în străinătate. La cea de-a III-a ediție a

Crișan scria: "Marele Trofeu cucerit de Luminița Dobrescu la cea de-a doua ediție a concursului de la Brașov a fost o izbândă apreciată de un public numeros. Juriul a decis succesul reprezentantei noastre în ampla confruntare, încununând grația, entuziasmul, patetismul și, neîndoielnic, calitățile vocale ale Luminiței Dobrescu. Iar la a 3-a ediție, printre invitații între

L. Dobrescu, J. Baker

D. Inglessis și Olympic 64

"Cerbului de aur", care a avut loc între 3 și 8 martie 1970 la Teatrul dramatic din Brașov, este invitată să susțină un recital în seara de 4 martie, alături de legendarii Josephine Baker și Memphis Slim. Piesele din recitalul Luminiței Dobrescu au fost orchestrate de Dimitrie "Piky" Inglessis, iar succesul a fost unul remarcabil. În cartea sa "Cerbul de aur / 50 de autografe", apărută în 1970, Aurel

care s-au numărat Connie Francis, Josephine Baker, Memphis Slim, câștigătoarea din 1969 a avut o sarcină grea: între o "regină a inimilor" și un "ambasador al blues-ului" era greu să strălucească... Și totuși Luminița s-a dovedit, în ciuda super-exigențelor, la înălțime. A fost suficient să treacă primele 5 minute din recital pentru ca spectatorii și telespectatorii să fie cucerii: străbătuse un an greu, încununat de succese demne de consemnat, recitalul ei fiind încă o dovadă în acest sens".

Iată ce-și amintește artista despre acest recital din 1970: "Din nefericire, sub formă video acest recital nu mai există, probabil a fost distrus după plecarea mea în Germania sau poate, așa cum am auzit că se proceda, banda a fost ștearsă sau reînregistrată, din spirit de economie. Sau, mai știi, a fost "ascunsă" bine de "prietenii" din TVR-ul de altădată. Totul este posibil, din fericire a fost păstrată și bine conservată banda audio, la Radio România, de către Titus Andrei, căruia îi mulțumesc mult. Recitalul meu fusese bine pregătit, atât partea vocală, cât și cea instrumentală, în special orchestrația materialului, de către un muzician cunoscut în acea vreme, șeful formației Olympic 64 (nume dat de Valeriu Lazarov pentru emisiunea de

lansare a acestei trupe), Dimitrie Inglessis. Recitalul fusese plasat alături de cele susținute de Josephine Baker și Memphis Slim. Începând de la alegerea repertoriului (la care, în parte, contribuise și fostul meu soț Dan Dominique Costinescu, inclusiv cu adaptări în limba română ale textelor străine) și până la orchestrațiile realizate de Sile Dinicu și Piky Inglessis, totul era gândit până-n cel mai mic detaliu, căci trebuia să fac o figură frumoasă lângă marii interpreți americani. Pentru această seară deosebită compozitorul George Grigoriu îmi pregătise în primă audiere o piesă minunată, "Câtă dragoste", care s-a bucurat de mare succes. Am mai cântat atunci melodii de Edmond Deda,

L. Dobrescu cu "Cerbul de aur"

Paul Urmuzescu, George Grigoriu, Temistocle Popa, Alexandru Mandy, dar și piese din repertoriul internațional, în limba franceză și engleză. Experiența dobândită în nenumăratele turnee efectuate între anii 1965 și 1969 în Rusia, Bulgaria, Israel, Belgia, Olanda, Polonia, Iugoslavia m-a ajutat foarte mult să-mi consolidez stilul interpretativ, să fiu sigură pe mine, dezinvoltă și să demonstrez publicului din acea seară că gloria mea din anul precedent nu fusese întâmplătoare, că dobândisem trofeul prin forța și personalitatea mea artistică. De atunci am rămas prietenă cu Josephine Baker și de fiecare dată când venea la Berlin ne întâlneam și ne reaminteam de acea frumoasă seară...

În actualitate

Dorin MANEA

Formația **HOLOGRAF** lansează un nou videoclip pentru piesa "**Roua dimineții**", cel de-al patrulea single extras de pe albumul "**Love Affair**". "*Single-ul 'Roua dimineții' are o notă mai dură, însă pe care noi o considerăm absolut normală, pentru că Holograf a fost și este o formație rock*", a spus **Iulian Vrabete**, bassistul **Holograf**. Regia noului clipului a fost semnată de **George Petroșel**, fiul lui **Edi Petroșel**, bateristul formației. Piesa "**Roua dimineții**" este coloana sonoră a filmului "**Ultimul zburător**", regizat de **Ovidiu Georgescu**, motiv pentru care videoclipul conține și secvențe din peliculă.

PEPE - "**Ce fată**" este cel mai nou single al său și cel de-al treilea extras de pe următorul album al artistului, după

Pepe

"**Femei periculoase**" și "**Iubire interzisă**". "Am vrut ca sound-ul piesei să fie diferit de ceea ce am făcut până acum. către partea de club". Compoziția noului single este semnată de **Pepe**, tot el deținând creditele și pentru versurile piesei.

ȘTEFAN BĂNICĂ le dă întâlnire fanilor săi într-un turneu național de amploare alături de trupa sa, "Rock'n'Roll Band" și grupul "The 50's", care s-a desfășurat în noiembrie în zece dintre cele mai importante orașe din țară. Turneul a purtat numele celui mai recent single al său, "**Alerg printre stele**", lansat împreună cu **MediaPro Music**. Publicul a avut parte și de această dată de un show de excepție, în

Holograf

concertele din cadrul turneului au putut fi ascultate atât hituri binecunoscute, cât și cântece de pe albumul "**Altceva**", de pe care artistul a lansat până în prezent nu mai puțin de patru single-uri: "**Nu e prea târziu**", hitul "**Ce e dragostea?**" feat. Marius Moga, "**Noaptea de Crăciun**" și cel mai recent single, "**Alerg printre stele**" feat. Pacha Man. Turneul a cuprins **Constanța, Galați, Bacău, Suceava, Botoșani, Iași, Pitești, Brașov, Cluj, Ploiești**.

Formația VH2, care ne-a încântat de-a lungul timpului cu 3 albume și peste 10 hituri ca "Trece vremea" sau "Dacă n-ai iubi", schimbă registrul și lansează "Schimbă ceva" - un imn tomnatic, un îndemn la adresa tuturor de a fi mai buni, mai încrezători în forțele proprii. "Suntem încrezători că piesa va fi bine primită de public, mai ales în contextul mediatic românesc din ultima perioadă", au declarat membrii trupei. În momentul de față este foarte în vogă reîntoarcerea la tendințele retro, nu numai prin sonorități muzicale. Piesa "Schimbă ceva" este un amestec reușit de pop clasic, rock'n'roll rococo și stilul inconfundabil al celor de la Vh2.

MANDINGA. De 6 ani nu au mai lansat un cântec în limba română, așa că revine cu un single, "**La vita e bella**", o coproducție **Cat Music, HaHaHa Production și Happiness Production**. "Ne doream o piesă în limba română, așa că suntem foarte încântați de lansarea acestui single. E o piesă tonică, cu un vibe foarte bun", a declarat **Elena Ionescu**, solista Mandinga.

Ultimul romantic

Marius GHERMAN

Dorința marelui public de a afla cât mai multe despre slujitorii muzicii ușoare a fost probată de afluența incredibilă de la Standul editurii Pro Universitaria, la Târgul Gaudeamus, unde a fost lansată cartea "Alexandru Jula, ultimul

romantic", apărută în colecția "Artele spectacolului". Scrisă de colaboratoarea noastră Oana Georgescu, cartea oferă, pe parcursul a 320 de pagini, o imagine completă a unei cariere unice, întinse pe parcursul a 60 de ani, printr-un text consistent, amintiri și aprecieri din partea a peste 60 de personalități, afișe, distincții, fotografii, plus un CD cu 20 de șlagăre. Sunt evocați în acest volum remarcabil toți compozitorii cu care Jula a colaborat, toți colegii pe care i-a invitat în spectacolele

Alexandru Jula, Marian Bârgău, Oana Georgescu

sau în emisiunea de la TV Galați. Parte din ei au fost prezenți la această lansare, fiind întâmpinați de autoare, de Marian Bârgău, directorul grupului editorial Pro Universitaria și de eroul cărții. Între ei au fost Jolt Kerestely, Cornel Constantiniu (gest minunat, a venit în scaunul cu roțile!), Stela Enache, Ileana Șipoteanu, Dumitru Lupu și Carmen Aldea Vlad, toți trei veniți special de la Constanța, prof.

univ. dr. Ion Marin (decan la Universitatea Hyperion și director general al cotidianului "Ultima oră"), Carmen Rădulescu, Viorel Popescu, Alina și Romeo Negoiasă (formația Alesis), directorul festivalului internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, Daniel Gheorghe, Ioana Sandu, Marian Spânoche, Florin Apostol, textierul și interpretul Marian Stere (Radio România Internațional), George Pascaru (fost director de imagine la TVR), actorul Nae Alexandru, scriitorul Aurel V. Zgheran, dr. Ciprian Jula, nepotul artistului, Livia și Vali Gauzin, pictorul Traian Nica, deputatul Bogdan Ciucă. Acesta din urmă, sosit în ultima clipă de la aeroport, a avut surpriza să nu mai poată cumpăra nici o carte, întregul

M. Spânoche, M. Stere, S. Frache, J. Kerestely, A. Jula, O. Georgescu

stoc fiind epuizat, dar a ținut ulterior să achiziționeze zece exemplare pentru colegii parlamentari! De altfel, același lucru s-a întâmplat peste câteva zile, la Sibiu, la excepționalul spectacol "Ziua muzicii românești de altădată" (felicitări, Ovidiu Dragoman!), unde publicul a luat cu asalt standul cu cartea de față. După luări de cuvânt, îmbrățișări, felicitări, cocktail, autografe, pentru Alexandru Jula, atât de fericit inițial, a venit șocul: îi fusese furată borseta cu toate actele, bani, carduri, 3 telefoane, legitimații gratuite de călătorie! Și asta pentru că la târgul Gaudeamus vezi bodyguarzi (obraznici, insolenți, agresivi, trăgându-se de șireturi cu toată lumea) doar în parcare, în schimb în incinta Romexpo, unde mișună tot felul de indivizi care evident nu au venit interesați de cărți, nu vezi nici un paznic sau supraveghetor, așa cum ar fi normal. În ciuda acestui final tipic pentru România, lansarea a fost, cum spuneam, un mare succes, iar cartea ca atare trebuie să figureze în biblioteca oricărui iubitor de muzică. (Foto: Gabi Boholț, Sebastian Oros)

Zbor și muzică

El este de peste 20 de ani controlor de trafic aerian, supervisor și instructor la Aeroportul Oradea. Dar iubește muzica country și de când sufletul i s-a lipit de ritmurile acesteia, a încercat să își exprime în versuri propriile experiențe și sentimente.

„Sunt fiecare personaj și fiecare vers din muzica mea” – îl completează Anastasia (Alexandrina Chleu, pe numele său real), partenera sa de scenă. Deși s-a înscris mai întâi la Facultatea de Litere, la dorința părinților, a intrat prima pe listă la Facultatea de Teatru. A realizat, după doi ani de studiu, că își dorea mai mult... Profesorii îi descoperiseră un alt talent, de care ea însăși uitase la un moment dat, cel muzical. Dorința de a face carieră în muzică a fost un vis din copilărie care i s-a împlinit. În prezent, Anastasia lucrează în studio la primul său album, o producție „Magicounds”, Arad (cu Sorin Bocorean și Cosmin Lupan). În timpul liber însă, frumoasa Anastasia este însoțitoare de bord.

Iată de ce, deloc întâmplător cei doi au fost invitați de Florentin Chivulescu să susțină un recital la lansarea oficială a RomWings, compania sa de consultanță în domeniul aviației și aeronauticii.

Marian Filip a învățat singur să cânte la chitară, dar stilul country l-a descoperit abia în 1999, în SUA, unde a urmat un curs de pregătire la Pan-American Flight Academy din Miami. Muzica aceasta i-a mers pur și simplu în suflet. „Am auzit la radio o melodie de-a lui Faith Hill, The Secret of Life, ale cărei versuri spuneau că bucuriile mici sunt secretul vieții. De atunci, cât am stat în SUA, n-am mai schimbat postul. Melodiile country au armonie și întotdeauna spun o poveste, veselă sau tristă, în care te regăsești” – a povestit Marian. După „experiența americană”, și-a luat chitara, a început să cânte și să compună cântece, primul având ca text o poezie de George Topârceanu, „În drum”. La începutul lui 2012 a reușit să înregistreze un album, „Pasiune americană”, cu 13 melodii, dintre care 5 sunt creații proprii. A colaborat cu clujeanul Sandy Deac, de la „Desperado”, în studioul căruia a făcut înregistrările. „Marian Filip, acest cowboy contemporan călare pe visurile sale, ne propune un album care place din prima pentru că

Anastasia, M. Filip

Foto: Sebastian Oros

reușește să găsească o legătură între faimoase piese din trecut și compozițiile sale de astăzi. Fiind obișnuit în a contempla zborul, Marian desenează cu vocea sa plină de vibrație o dâră de nostalgie pe cerul muzicii” - scria Sandy Deac. Are transpuse versurile proprii pe piese ale unor artiști consacrați precum Mark Knopfler, Willie Nelson, Norah Jones. Albumul a fost produs în 1.000 de exemplare, are coperte atrăgătoare și un booklet ce cuprinde toate versurile pieselor. Îl vinde pe site-ul propriu, www.marianfilip.ro. Melodiile sale au putut fi ascultate în emisiunea Corinei Chiriac de la Național TV, „Să v-amintiți duminică!”, dar și la Radio Pro Diaspora, postul unde Marian realizează în fiecare sâmbătă o emisiune dedicată muzicii country.

Oana GEORGESCU

Femina

Gabi MATEI

DELIA a demonstrat de-a lungul timpului că este un artist complex. S-a implicat în proiecte cât mai diferite muzical, cu piese ca *Doi în unu feat. Mihai Bendeac, U (Can't stop fighting with my ghosts), (BibanuMixXL) sau În Culori (Gojira & Planet H)*. Necondiționată de vreun trend

Delia

muzical, Delia lansează *Doar pentru tine*, o baladă pop – rock. Piesa este lansată sub label Cat Music, este produsă de F.Charm, chitara este trasă de Alex Turcu, iar Delia a compus versurile și linia melodică.

ANTONIA – “HURRICANE” prima colaborare pe care artista o are cu Puya s-a bucurat de un real succes, acumuând peste 3 milioane de vizualizări pe YouTube la 3 săptămâni de la lansare. Regizorul videoclipului este Iulian Moga. Piesa a fost compusă și produsă de The Farmers (Andrei Prodan și Claudiu Ursache), cei care au lucrat cu Antonia și pentru “Jameia” și “Hawaii”. Antonia a încheiat turneul alături de Avon în cele mai mari orașe din România, iar apoi susține un turneu în Bulgaria.

ANDREEA BĂNICĂ - a lansat un nou single: *Bumerang!* compus de către hit-maker-ul Laurențiu Duță, autor al multora dintre succesele divei. “Laurențiu este unul dintre cei mai talentați compozitori din România, iubesc “In lipsa ta” și sunt îndrăgostită de “Bumerang”. Le mulțumesc tuturor fanilor și tuturor prietenilor mei de pe Facebook care mă susțin necondiționat.”, declară Andreea. “Bumerang”, cel mai nou single al artistei, continuă seria hiturilor “Shining Heart” și “În lipsa ta”.

ANDA ADAM. După ce single-ul *AMO* a ajuns pe primele locuri, a venit momentul ca Anda Adam să lanseze un nou single și videoclip. “Dacă ar fi” este o producție Hahaha semnată Smiley, Șerban Cazan și Rareș Mititean. Videoclipul regizat de Florin Botea se bucură de apariția surpriză a Roxanei Vancea și a lui Pepe. Noul album *AMO* include 12 hit-uri - “AMO”, “Dacă ar fi”, “Feel” sau “Panda Madam”, alături de

o surpriză - piesa care a impus stilul R”n”B în țara noastră, “Selecta” ft Alex Velea. Pe lângă clasamentele muzicale din țară, Anda a cucerit treptat țări ca Liban, Italia, Turcia, Ucraina, Statele Unite, Elvetia, Azerbaijan, Rusia sau Peru. Anda Adam a experimentat diferite stiluri muzicale: de la urban, hip-hop, reggaeton sau dance/house.

ELENA GHEORGHE și Love Band lansează un single și videoclip, “Până dimineața” (feat. JJ), un mesaj pentru generațiile de viitori absolvenți: să celebreze, să nu uite, să trăiască momentul și să se bucure din plin de toate întâmplările, iubirile, emoțiile și pildele minunate ale celor mai frumoși ani. Filmările videoclipului au durat două zile și Elena a lucrat cu aceeași echipă ca și la piesa *Ecou*: “Am avut alături de mine același dream team: echipa Antz, Next Big Thing, regizorul Dan Petcan”. Piesa “Până dimineața” este o nouă colaborare a artistei cu compozitorul și producătorul muzical Laurențiu Duță și este un featuring cu JJ, primul artist român Hip Hop reprezentat de casa de discuri suedeză X-Level.

Elena Gheorghe

JESSICA D ne oferă o surpriză odată cu lansarea unui nou videoclip: “Get down”. Piesa este o colaborare cu Glance, responsabil pentru câteva dintre hit-urile din ultima perioadă care au invadat undele radio. Jessica D, pe numele său adevărat Diana, nu este o novice pe scena muzicală, ea aflându-se deja la cel de-al treilea proiect. Primul său single solo, “Hero”, a fost licențiat din Europa până în Asia.

KATE - “Din vina ta”, al doilea single din carieră, o piesă de dragoste, compusă de Mihai Ristea și Alex Cotoi. Dacă primul său single, “The rain”, lansat la sfârșitul lui 2011, este o piesă dance, “Din vina ta” reprezintă o schimbare de stil: “*În ultimul an mi-am schimbat preferințele muzicale și am revenit cu un alt stil, cu o piesă pop, care sper să le placă fanilor mei*”, a spus tânăra. Deși are doar 18 ani, Kate cântă încă din copilărie: are o voce impresionantă, însă cântă și la pian și chitară, este elevă în clasa a XII-a la Liceul de Artă “Dimitrie Cuclin” din

Andreea Bănică

Galați și își dorește să urmeze cursurile Universității Naționale de Muzică din București. “*Vreau să continui să studiez muzica, nu mă vād făcând altceva. Muzica este marea mea pasiune*”, a spus artista.

Miss Mary

Lelia CORBU

Frumoasa adolescentă care se ascunde sub pseudonimul Miss Mary (și chiar că e o Miss!) cucerea, pe când era doar o copilă, toate premiile la concursurile de gen, sub numele ei real, Maria Alexandra Florea. Încă de la 3 ani a luat cursuri de canto, pian, chitară clasică și teorie muzicală, primii pași pe scenă făcându-i alături de cunoscutul cor Allegretto. La 12 ani începe o serioasă pregătire muzicală specifică la Școala de muzică și arte nr. 4, iar premiile n-au întârziat să apară, mai întâi la concursurile de chitară clasică. Profesoara Gabriela Boțan o aruncă în focul competițiilor de muzică ușoară, unde de asemenea face furori, cu distincții la vârf la București, Constanța, Aleșd, Costinești și o participare la Eurovision Junior. Un rol important în formarea ei artistică l-a jucat compozitorul Jolt Kerestely, care i-a scris mai multe melodii, cum ar fi "Păcală" (versuri Marian Stere), "Cine citește cunoaște", "Zâmbetul speranței", "Aș vrea ca marea să-mi vorbească", "Nu fii trist".

În urma pregătirii intensive cu profesorii Mariana și Aurică Mustățea, ajunge ca la numai 15 ani să posede o tehnică vocală remarcabilă, așa încât este înglobată într-un proiect ambițios al casei de producție Red Clover, care o lansează sub noul nume de scenă Miss Mary. În septembrie 2010 debutează cu piesa de succes "You Don't Love Me", după care "dă lovitură" în februarie 2011, cu "Open", piesă compusă de Jake, talentat producător din Madrid, împreună cu Paul Turcu. Melodia a beneficiat de un reușit videoclip regizat de Michael Mircea și a ajuns pînă pe locul 8 în topul Media Forest. Din acel moment este nelipsită din programele cele mai importante ale televiziunilor și din paginile revistelor de specialitate. În 2011 a fost de asemenea ambasadoarea campaniei "Act Smart, Be Cool". La 16 ani, Miss Mary

lansează noul single "Luna", scris de Phelipe și Solo, autorii primei ei piese; "Luna" ajunge rapid la nu mai puțin de 2 milioane de vizualizări pe YouTube! În 2012 a fost mezină selecției naționale Eurovision, concurând cu piesa "Rollin'", scrisă de FlyinState (echipă de producție formată din F. Charm și Pol), George Onea, Xonia și Miss Mary, pentru că la unele din cântecele sale contribuie la elaborarea textelor; n-a reușit să ajungă în marea finală

de la Baku, dar are tot timpul! În același an, în aprilie, lansează o altă melodie de top, "I Hate Ya", compusă de Smiley și produsă de HaHaHa Production. Cel mai recent single al tinerei artiste, "Când soarele mă cheamă" (e bine că producătorii și artiștii au înțeles că e cazul să se mai cânte și în limba română...) a fost lansat în vara lui 2013 împreună cu Phelipe și a fost prezent săptămâni întregi în clasamentele posturilor de radio și TV. Astfel, în Chart 1 Top 100% românesc, întocmit de Music Channel,

s-a menținut timp de 4 luni, ajungând până pe poziția a 11-a. Mai mult, în urmă cu un an a fost la un pas de a pași pe covorul roșu de la premiile Grammy, ca invitată! Casa de discuri Red Clover a înscris-o, iar melodiile și aparițiile live i-au impresionat pe organizatori, în frunte cu Akon, așa încât Miss Mary a fost aleasă în trio-ul câștigător dintre cei 10 finaliști din toată lumea la concursul Hitlab Emerging Artist. O confirmare a talentului de excepție al unei interprete în talentul căreia credem cu toată tăria, mai ales că are la bază o solidă pregătire muzicală.

Sărbători în Deltă

Pentru mulți, localitățile din Delta Dunării sunt uitate de lume, dar acolo pulsează o viață culturală intensă, chiar dacă e vorba de comunități mici în care limba maternă este ucraineana. În dorința sa de a sărbători cum se cuvine hramurile bisericilor din Crișan și Caraorman, sate ale comunei Crișan, primarul Ilie Munteanu a avut șansa de a-l avea alături pe cunoscutul promotor artistic Dorin Irimia, îndrăgostit de aceste locuri. Acesta a furnizat întregul echipament de sunet și lumini și a adus pe cheltuiala sa vedete importante,

foarte potrivite cu specificul zonei. Firește, artiștii locali au fost și ei la loc de cinste: este vorba de corurile din Caraorman, "Curcubeul", instruit de Gabriela Artimon (17 persoane, în frunte cu preotul cu voce de aur Florian Dumitrescu), Letea ("Trandafirul alb"), Sfântu-Gheorghe, Crișan ("Rebalka") sau de minunații copii de la gimnaziul din Crișan, cu cîntece și dansuri. Așa cum era de așteptat, cele două săli arhipline ale căminelor culturale au fost luate cu asalt pentru vedetele venite de la mari distanțe: pianista și cântăreața de origine rusă Natalia și soțul ei Cornel, tenor absolvent al Conservatorului din Cluj, apoi italianul Enrico, participant la festivalul de la Sanremo, dinamicul Alexandru Jidveianu,

Enrico

basarabeianul Radu Captari. S-a cântat în toate limbile pământului, s-a dansat, s-a glumit, localnicii mărturisind că așa ceva nu s-a mai întâmplat pe meleagurile lor niciodată!

Octavian URSULESCU

Mihai Constantinescu: „Și te-am iubit”

Am botezat noul album al popularului cantautor cu titlul primei piese, alături de aceasta figurând și alte creații noi, foarte reușite: „Așa și-așa” (feat. Simona Secrier), „Și dacă”, „Praful”, „Mademoiselle”, „Împreună”, „Iubește-mă doar pe mine”, ș.a. Nu lipsesc (și e bine că e așa) câteva din marile sale șlagăre, cum ar fi „O lume minunată”, „Anotimpuri”, „Sus în deal”, „Un zâmbet, o floare”. Discul are o grafică reușită (din păcate lipsesc diacriticele...), fiind produs de Mihai Constantinescu și de... Florăria Tria's (sponsor: Iuliana Tihon Dinoiu): ce-și poate dori mai mult un artist decât să fie susținut de oameni care iubesc florile? Orchestrații: Vladimir Sergheev (acesta semnează masteringul și mixajul), Octavian Mardari, Lucian

Darie (și backing vocal). Cum discul s-a vândut ca pâinea caldă la formidabilul spectacol „Ziua muzicii ușoare de altădată” de la Sibiu, suntem siguri că el s-ar bucura de același succes în magazinele de specialitate (dar care mai sunt acelea?). Deocamdată, căutați-l la florăriile Tria's!

Fuego: „Un suflet românesc în cântece de odinioară”

Pe acest DVD, susținut financiar de Hidroconstrucția Bacău, Fuego a gravat un concert excepțional susținut la Teatrul „Mr. Gh. Pastia” din Focșani. Avem de-a face cu o colecție nostalgică de cântece nemuritoare din vremuri demult apuse, pe care artistul le actualizează cu farmecu-i cunoscut și autentic talent actoricesc. Compozitori cum ar fi Gherase Dendrino, Ionel Fernic, Ion Vasilescu, Elly Roman, Vasile Vasilache, Gică Petrescu se întâlnesc cu Florin

Bogardo, Petre Mihăescu sau Marius Cristi Popa într-un amalgam cuceritor, în care strălucesc momentele poetice semnate de Carmen Aldea Vlad. Reascultăm înfiorați „Pe boltă când apare luna”, „Ce faci astă-seară tu?” (titlul spectacolului de succes al lui Fuego), „Zaraza”, „Cel mai frumos tango din lume”, „Vrei să ne-ntâlnim

sâmbătă seară?”, „Două viori”, „Du-mă acasă, măi tramvai”. DVD-ul este realizat de Euromusic Cluj-Napoca (producător Puică Dat Florin), pe scenă alături de protagonist aflându-se Trio Anatoly din Brașov (backing vocal), Marius Cristi Popa (claviaturi), George Parâng (tobe); sunet și lumini – Costin Lungoci, concept – Narcis Avădanei. Un album special, de colecție.

Ioana Sandu: „Să nu fii singur de Crăciun”

Interpretă talentată, dotată cu o voce frumoasă, sensibilitate și talent literar (este profesoară de limba română), Ioana Sandu semnează versurile la 4 dintre cele 5 cântece originale de pe acest album, compuse de Francisc Reiter. La două dintre ele, „În prag de Crăciun” și „Măicuța mea frumoasă”, protagonista cântă în duet cu Polina Manoilă. În rest avem colinde

tradiționale, dar mai puțin cunoscute, ceea ce face albumul de față foarte atractiv. Orchestrațiile și mixajul: Francisc Reiter. Casa Eurostar se poate mândri cu o nouă apariție de calitate.

Dan Iagnov: „Și gândurile plâng... și lacrimile dor...”

În îngrijirea aceleia care i-a fost alături până în ultima clipă, Mirela Brițchi, casa Ovo Music a editat acest superb album omagial, prin care 17 dintre cele mai frumoase (nu și cele mai cunoscute!) creații ale regretatului compozitor ajung la prietenii săi. Nu

lipsesc, firește, interpreții săi preferați: Ștefan Iordache - în duet cu Angela Similea sau Sanda Ladoși, Sanda Ladoși - singură sau în duet cu Iordache, Marcel Pavel, Ioan Gyuri Pascu, apoi Monica Anghel, Aura Urziceanu, Daniela Cristea (actualmente Tănase, solistă a Teatrului de revistă „C. Tănase”), Florin Piersic, Cătălin Crișan, delicata Luiza Cioca (din păcate n-a mai ajuns să țină în mână acest album, stingându-se din viață la numai 40 de ani...), mai puțin cunoscuta Ella și însuși Dan Iagnov. Așa cum cântă el, „Și gândurile plâng” în amintirea acestui delicat și retras muzician. Încă o dată Ovidiu Komornyik s-a dovedit un adevărat prieten, editând acest CD.

Iurie Sadovnic Orheianu: „Evadare”

Prezent la București, la un mare eveniment muzical internațional organizat de Dorin Irimia, cunoscutul artist basarabean ne-a încredințat cel mai recent album al său. Regăsim aici atmosfera folk cu tentă pastorală care l-a făcut celebru, în piese atât pe versuri proprii, cât și pe poezii de Eminescu, Alecsandri, Grigore Vieru. Ne-au reținut atenția titluri cum ar fi „Ciobănie”, „Ne așteaptă satu-n zori”, „Ah, mă jur!”, „Duminica”, „Cine-i tânăr

și voinic”, „Casa mea”, „Pădure, verde pădure”, „Copilăria”, „Din avion”. Imprimările au fost făcute la Viorel Burlacu Music Studio din Chișinău (de altfel primăria municipiului a sprijinit apariția CD-ului, ceea ce nu credem c-

o să vedem vreodată la București!), protagonistul (compozitor la toate cele 16 cântece, voce, chitară) avându-i alături pe Viorel Burlacu (aranjamente, chitară, claviaturi) – și el prezent la București, Constantin Moscovici (nai), Valentin Boghean (caval, duduș, flute, cimpoi), Constanța Scilfos (oboi) și un grup de copii, între care cei trei ai

prietenului Burlacu! Și o lecție dată multora dintre albumele editate în România: nu lipsesc diacriticele, semn că basarabienii respectă mai mult limba strămoșească...

Iordache: „One Life Left”

Născut în 1967 la București, Mihai Iordache a început să asculte rock, l-a descoperit pe Charlie Parker și și-a cumpărat un saxofon din banii câștigați din vânzarea motocicletei. A debutat ca saxofonist în 1991, a

colaborat cu Harry Tavitian, Sarmalele Reci, Lucian Ban, Vlaicu Golcea, Tom

Smith – excepțional trombonist (formația sa „Iordache” a înregistrat albumul „Friday - featuring Tom Smith”), este și membru al formației Kumm din Cluj, a colaborat la realizarea a numeroase discuri. Albumul apărut în format digipack la Fiver House Records conține 7 piese de durate apreciabile înregistrate la Casa Tineretului din Timișoara de către Ioan Alexandru Pascu – AudioTM (mixaj, masterizare - Dan Griober) cu muzicienii: Iordache - saxofoane, flaut, compozitor, Petre Ionuțescu – trompetă, Lucian Nagy – saxofon, Toni Kühn - claviaturi, chitară, Dan Alex Mitrofan – chit., Uțu Pascu – bass, Tavi Scurtu – baterie.

Evident, discul nu conține jazz în sensul clasic al noțiunii. Cronicarul de la Audiocamp scrie „Iordache has it all: from jazz to groove & funk”, iar în Jazz Music Archives citim că „fanii stilului post bop vor fi dezorientați, dar instrumentiștii sunt de calibru”. Mihai Iordache este unul dintre cei mai îndrăzneți muzicieni autohtoni actuali, cu realizări extreme de variate și nonconformiste.

Cronici discuri de
Florin Silviu URSULESCU

Centenar Benjamin Britten

Adina Mariana POPESCU

Anul 2013 marchează centenarul Benjamin Britten, aniversarea compozitorului, dirijorului și pianistului britanic, figură centrală a muzicii academice britanice al secolului al XX-lea. Cu acest prilej, Opera Națională București a oferit marți, 26 noiembrie 2013, un recital intitulat semnificativ „Tell me the Truth about Love”, după ce cu numai două luni în urmă se făcuse auzit în cadrul Festivalului „George Enescu” „Recviemul de război” al aceluiași compozitor.

Recitalul a debutat cu sunetele pline de viață ale „Cabaret Songs”, lucrare căreia îi aparține și piesa care dă titlul spectacolului, „Spune-mi adevărul despre dragoste”. Interesantă, în cazul „Cabaret Songs”, este și echipa artistică formată în anii '30, din compozitorul Benjamin Britten, poetul W. H. Auden și cântăreața Hedli Anderson. Să nu uităm, însă, nici de eleganța prestației mezzosopranei Andra Bivol, care a subliniat cu măiestrie fiecare detaliu al partiturii.

Sunetul consistent al oboiului, în interpretarea Luciei Petroianu, s-a făcut auzit în lucrarea „Două insecte” scrisă la numai 21 de ani de Benjamin Britten, sunet de o fluiditate și o căldură reconfortante.

Farmecul și spiritul abundă, împreună cu nostalgia aproape omniprezentă, în compoziția „Jurnal de vacanță” („Holiday diary”) interpretată emoționant de pianista Luminița Berariu. Schimbările de tempo creează pentru această lucrare o impresie muzicală deosebită.

Studiind pianul în liceu, am fost plăcut impresionată de cele „Cinci valsuri” ale lui Benjamin Britten scrise la vârsta de 11 ani, care, deși juvenile, sunt foarte utile pentru un tânăr pianist. Cel mai dansant vals din cele cinci pare ultimul, având o pulsație atractivă.

În programul serii, printre lucrările lui Benjamin Britten s-a numărat „Quatre chansons françaises”, în care există puține elemente care să sugereze că sunt opera unui

compozitor englez, versurile cântecelor fiind scrise de marii creatori francezi Paul Verlaine și Victor Hugo, interpretate sensibil de soprana Ruxandra Urdăreanu. Deși inițial aceste patru cântece au fost scrise pentru soprană și orchestră, mai târziu Britten a aranjat lucrarea pentru voce și pian.

Cvintetul de Coarde al Operei Naționale București a reușit pe deplin să transfere publicului emoția compozitorului, interpretând *Simfonia simplă op. 4* într-un aranjament cameral.

Piesa este o lucrare în patru părți dedicată profesoarei de violă cu care a studiat în copilărie Britten. Ea are farmecul irezistibil al tinereții compozitorului, fiind proiectată ca o gamă de culori muzicale, care deși combinate într-un mod relativ sofisticat, păstrează impresia de nevinovăție din copilărie. De altfel, simfonia se bazează pe opt teme, fiecare parte fiind structurată pe câte două dintre acestea. Publicul a rămas încântat de pizzicato-ul jucăuș din partea a doua, datorită caracterului său voios, cu momente de muzicalitate excepțională.

O subliniere specială merită făcută prezentatorului Cătălin Sava, care, pe tot parcursul recitalului, ne-a oferit informații prețioase despre lucrările muzicale prezentate.

Întreg programul a fost răsplătit cu aplauze din partea publicului, care își va aminti multă vreme de aceste momente minunate, reacția sălii fiind una pozitivă, asigurând interpreții de înțelegerea și aprecierea valorii interpretării oferite.

Cvartetul Voces

Carmen CHELARU

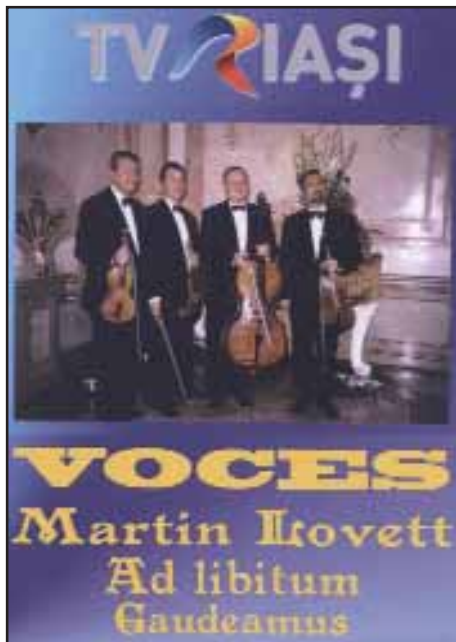
Părea că prin cele peste zece versiuni interpretative ale *Integralei Beethoven*, realizate de-a lungul a două decenii – din 1983 pînă în 2003 – și înregistrate *live* pe disc, **Cvartetul Voces** atinsese altitudinea maximă a performanței.

Și totuși nu...

A 40-a aniversare *Voces* a adus și o abordare supremă: *Arta Fugii* de Bach, prezentată în cadru restrâns la Iași, în 7 septembrie și la Ateneul Român din București, în 10 septembrie, eveniment între evenimentele Festivalului Internațional *George Enescu* de anul acesta.

După concertul din 10 septembrie, în holul mare al Ateneului Român din București, Studioul TVR Iași a lansat un album de două discuri cu înregistrări antologice televizate, realizate cu prilejul altor evenimente aniversare ale Cvartetului *Voces*: în 1998 – la un sfert de veac și în 2008 – la trei decenii și jumătate. Lucrările incluse în album sunt reprezentative atât pentru repertoriul genului, cât mai ales prin semnificațiile interpretative. Sunt înregistrări *live*, din vechea sală de concerte a Filarmonicii din Iași.

Voces nu înseamnă numai o încununare a unei traiectorii artistice, un punct terminus, culminant, al cvartetului de coarde românesc, ci deopotrivă o școală – adică o confluență între tradiție și perspective, între istorie și perenitate, între maeștri și emuli. Este ceea ce își propune să prezinte, între altele, albumul TVR Iași. Așa sunt cele două

cvartete, discipole *Voces*: *Ad libitum* și *Gaudeamus*, cel dintâi ansamblu al Filarmonicii ieșene, cel de-al doilea – al Filarmonicii din Brașov. Ambele au depășit etapa consacării internaționale, marcându-și de curând un sfert de veac de activitate – *Gaudeamus* în 2012, *Ad libitum* anul acesta.

În același context al relației maeștri-emuli, este inclusă întregirarea excepțională a *Cvintetelor cu două violoncelle* de Brahms și Schubert, în care apare unul dintre formatorii *Voces*, maestrul Martin Lovett, violoncelistul Cvartetului londonez *Amadeus*.

La aniversarea 25, *Voces* a susținut un concert memorabil în celebra *Wigmore Hall* de la Londra, alături de Martin Lovett, având în program versiunea cu două violoncelle a **Cvintetului în fa minor de Brahms**. După concert, un cronicar britanic nota în *Musical Opinion Magazine*, din 1 iulie 1998: „... N-am ascultat niciodată o interpretare mai bună. Atît în detalii, cît mai ales în concepție, interpretarea a fost tot ce putea fi mai valoros. Audiența a ascultat într-o liniște totală, pentru ca apoi, cuprinsă de emoție și admirație, să izbucnească în ovații. Concertul a adus la Londra un Cvartet pe care ar fi trebuit să-l ascultăm de mult...” (<http://www.highbeam.com/doc/1P3-34132043.html> 07.10.2013).

Primul disc al albumului editat de TVR Iași mai include **Cvintetul de coarde în do major de Schubert**, căruia *Voces* i-a conferit interpretări excepționale de-a lungul timpului.

Cel de-al doilea disc cuprinde alte trei capodopere camerale – **Cvartetul de coarde op. 22 nr. 2** și **Octuorul de Enescu**, împreună cu **Octetul op. 20** de Mendelssohn.

Înregistrarea celui de-al doilea *Cvartet de coarde* de Enescu a fost realizată în sala Filarmonicii, la 8 februarie 2005 – an ce a marcat semicen-tenarul morții compozitorului. Lucrarea a constituit una din primele performanțe interpretative ale Cvartetului *Voces*, înregistrată mai întai de Electrecord, în anii 1980-1981. *Voces* a reluat-o de nenumărate ori, în țară și în străinătate, cizelînd fiecare detaliu, pînă la perfecțiune.

Una din cele mai spectaculoase pagini camerale enesciene – prin muzica însăși, dar și prin valoarea ei istorică – rămîne **Octuorul op. 7**. Formula *Voces-Ad libitum*, cu Anton Diaconu violonist secund *Voces* și Adrian Berescu prim-violonist *Ad libitum* a reprezentat condiția interpretativă ideală, prin alăturarea a două cvartete deja coagulate, provenind din aceeași școală.

Octetul de Mendelssohn a cunoscut de asemenea un vârf interpretativ în combinația *Voces-Gaudeamus*, la aniversarea 35 a ansamblului ieșean, din aprilie 2008.

Noua apariție discografică *Voces* este o binevenită și mult așteptată pagină antologică, pe care o dorim doar începutul unui lung șir de viitoare ediții TVR Iași. Felicităm inițiativa realizatorilor, între care Alex Vasiliu – autorul proiectului și Carmen Olaru – director al TVR Iași.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Carmen CHELARU, Veturia DIMOFTACHE,
Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Despina PETECHEL-THEODORU,
Adina Mariana POPESCU, Mircea ȘTEFĂNESCU,
Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x